

Årsredovisning

Budgetåret 2005

Nordiska Afrikainstitutet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning

Uppgift	3
Organisation	3
Verksamhet	3
Regleringsbrevets generella mål	3
Åtterrapporering	3
Allmänt	3
Forsknings- och seminarieverksamhet	4
Policyrelaterade aktiviteter	5
Biblioteksverksamhet	5
Publikationsverksamhet	6

Resultatredovisning

FORSKNINGS- OCH SEMINARIEVERKSAMHETEN	7
Verksamhetsmål	7
Åtterrapporering	7
Institutets forskningsprogram	7
De nordiska forskarna	9
Forskningschefen	12
Övrig forskningsverksamhet	12
Jämställdhetsaspekter inom forskningsenheten	13
Claude Ake stipendiet	14
Forskningsstöd	15
Stipendier	15
Gästforskarprogram	16
Seminarieverksamhet	16
Akademiska seminarier 2005	17
Offentliga föreläsningar och forskningsfora	18
Resultatsammanfattning	19
Jämställdhetsaspekter	20
Dissemination	21
Forsknings- och seminarieverksamhetens kostnader	23
POLICYRELATERADE AKTIVITETER	25
Verksamhetsmål	25
Åtterrapporering	25
Utrikespolitik och bistånd	25
Policyrelaterade seminarier	26
Arkivprojektet	26
Databasen <i>Africanists in the Nordic Countries</i>	28

BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	29
Verksamhetsmål	29
Åtterrapporering	29
Finansiering och intäkter	29
Den löpande verksamheten	30
PUBLIKATIONSVERKSAMHETEN	37
Verksamhetsmål	37
Åtterrapporering	37
Utgivning	37
Jämställdhet	37
Publikationsverksamheten i siffror och diagram	38
KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSPLAN	41
Mål	41
Åtterrapporeringskrav	41
Medarbetare	41
Jämställdhet	41
Etnisk- och kulturell mångfald	42
Delaktighet och samverkan	42
Personalutveckling	43
Arbetsmiljö	43
Bilaga: Personalekonomisk redovisning	45
ORGANISATIONSPLAN	47
Avslutning	
SAMMANFATTANDE TABELLER	48
FINANSIERINGSÖVERSIKT	50
RESULTATRÄKNING	51
BALANSRÄKNING	52
ANSLAGSREDOVISNING	53
FINANSIERINGSANALYS	54
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	55
SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER	62

Inledning

UPPGIFT

Nordiska Afrikainstitutet har enligt sin instruktion till uppgift att å de nordiska ländernas vägnar

- främja och driva vetenskaplig forskning om Afrika,
- främja samarbete och kontakter mellan nordiska och afrikanska forskare,
- utgöra ett dokumentationscentrum för forskning och studier om Afrika,
- informera om Afrikaforskning och aktuella afrikanska förhållanden.

Institutet fullgör de uppgifter instruktionen meddelar genom:

- forsknings- och seminarieverksamhet
- policyrelaterade aktiviteter
- biblioteksverksamhet
- publikationsverksamhet

ORGANISATION

Nordiska Afrikainstitutet startade sin verksamhet 1962 och blev statlig myndighet 1964. Institutet är sedan 1981 organiserat som en självständig myndighet under UD. Från och med 1996 är institutet ett enrådsmyndighet lett av en direktör som vid sin sida har ett program- och forskningsråd med representanter från samtliga nordiska länder. Rådet utser inom sig ordförande, för närvarande direktör Nanna Hvidt vid det Danska Institutet för Internationella Studier (DIIS). Samarbetsavtal finns med Danmark, Finland, Island och Norge, vilka bidrar till verksamhetens finansiering.

VERKSAMHET

Regleringsbrevets generella mål

Nordiska Afrikainstitutet skall bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor.

Åtterrapporering

Utöver den särskilda åtterrapporering, som i det följande redovisas under respektive verksamhetsgren samt organisationsstyrning, skall Nordiska Afrikainstitutet, enligt regleringsbrevet för 2005, i sin årsredovisning ge en bred information om institutets samlade verksamhet.

Allmänt

År 2005 har inneburit fortsatt konsolidering och utveckling av verksamheten. Treåriga samarbetsavtal finns med Danmark, Finland och Norge. Även med Island finns ett samarbetsavtal som ger institutet ett årligt bidrag till den nordiskt samfinansierade

verksamheten. Med Uppsala universitetsbibliotek finns ett avtal som ger ett ekonomiskt tillskott motsvarande kostnaderna för de bibliotekarietjänster som överflyttats till institutet.

Nedan ges en sammanfattande redovisning av utvecklingen inom institutets olika verksamhetsområden. Under 2005 har institutet därutöver utvidgat sina kontakter med andra europeiska Afrikainstitut genom den gemensamma publikationen Africa Year Book. Institutet har också fortsatt sitt nära samarbete med andra afrikanska forskningsinstitut såsom CODESRIA i Senegal och AERC i Kenya. Institutet har arrangerat seminarier i Sverige, Island och Norge samt i Sydafrika, Moçambique och Namibia. Institutet fullgör därmed sin roll som nordiskt centrum för forskning, information och dokumentation om det moderna Afrika.

Forsknings- och seminarieverksamhet

Vid institutet drivs forskningsprogram vars teman fastställs av Program- och forskningsrådet. Programmen leds av internationellt meriterade forskare under en period av högst sex år med gemensam nordisk finansiering. Under 2005 har följande program pågått:

- Conflict in Africa – Post Conflict Transition in African States: The State and Civil Society
- Sexuality, Gender and Society in Africa
- Gender and Age in African Cities

Vid institutet finns en forskare från vardera Danmark, Finland, Norge och Sverige. Två nya nordiska forskare, från Danmark och Norge, rekryterades 2005, varav den nya danska forskaren Dorte Thorsen påbörjande sin anställning i oktober 2005. De nordiska forskarna har under 2005 drivit följande projekt:

- Modernization and Stress in Men's and Women's Lives: African Experiences
- Contemporary Charismatic Movement in Tanzania
- Collective Organisation among Informal Workers in African Cities
- Socializing Children: Kin and Christian Churches in Uganda
- Youth's Independent Migration from Rural Burkina Faso to Ouagadougou

Forskningschefen har under 2005 drivit följande projekt:

- Liberation and Democracy in Southern Africa

Övriga forskningsprojekt som pågått under 2005 är:

- Cultural Images in and of Africa
- Youth and Marginality in Sierra Leone
- Land Governance, Sustainability and Poverty in Rural Ethiopia, Tanzania and Zimbabwe

Varje år arrangeras internationella seminarier inom ramen för institutets program och projekt. Institutet ordnar dessutom konferenser och informerar även på annat sätt om frågor som bedöms vara av intresse och där institutets samlade kunskap kommer till användning för politiker, journalister m.fl. Ungefär varannan torsdag arrangeras offentliga seminarier om aktuella afrikanska förhållanden och Afrikaforskning. Institutet arrangerar även, oftast i samarbete med lokala organisatörer, föreläsningar i Danmark, Finland, Norge och i övriga Sverige – främst i Stockholm.

Institutet stöder forskning och Afrikastudier genom några olika program:

- Resestipendier till forskare i Norden för fältstudier i Afrika.
- Studiestipendier till studenter, läromedelsförfattare och journalister i Norden för en månads vistelse vid institutet.
- Gästforskarprogram för afrikanska forskare för två till tre månaders vistelse vid institutet.
- Gästforskarprogram för nordiska forskare för ett par månaders vistelse vid institutet.

Policyrelaterade aktiviteter

Institutets policyrelaterade aktiviteter omfattar projekt, information och seminarier samt uppdrag/rådgivning. Under 2005 fortsatte Arkivprojektet som rymmer dels dokumentation av nordiska insatser och stöd till befrielseörelserna i södra Afrika, dels dokumentation i södra Afrika av motsvarande period i de aktuella länderna. Under 2005 färdigställdes också ett projektförslag avseende Nyerere Foundation i Tanzania. I februari arrangerades *Afrikadagar för Parlamentariker* där nordiska parlamentariker diskuterade aktuella Afrikarelaterade frågor och fick en introduktion till institutet och dess resurser. Institutet har dessutom haft flera samarrangemang med Föreningen för Utvecklingsfrågor (FUF) i Stockholm under året, bl.a. halvdagsseminarierna *Ett stabilt stora Sjöområde-grunden för ett stabilt Afrika* samt *Västsahara i fokus- ett seminarium om natur-resursernas politiska betydelse i Västsaharakonflikten*. Sedan 2003 ger institutet ut ett särskilt Newsletter för journalister, som rönt stor uppskattning. För att förbättra informationen initierades ett utvecklings-projekt för institutets webbsida i början av 2005. Syftet är att ta fram en ny design som lanseras i början av 2006. Institutets direktör och forskningschef har under året lämnat underlag till Sida och UD i olika aktuella frågor. En nyhet är att institutet har haft en sekonderad handläggare från Sida som arbetat med gender och HIV/AIDs frågor under ledning av koordinatören för programmet *Sexuality, Gender and Society in Africa*.

Biblioteksverksamhet

Nordiska Afrikainstitutets bibliotek är Nordens enda specialbibliotek för litteratur om det moderna Afrika med huvudinriktning på politik, utbildning, ekonomi och andra samhällsvetenskaper, samt afrikansk skönlitteratur. Biblioteket innehåller en omfattande samling offentligt tryck från de afrikanska staterna, huvudsakligen författningssamlingar, utvecklingsplaner och folkräkningar samt statistik och rapporter från olika ministerier.

Totalt rymmer biblioteket cirka 60 000 böcker och omkring 650 löpande tidskrifter. Materialet är sökbart i Libris och i bibliotekets egen databas. Biblioteket är öppet för låntagare av alla kategorier. Biblioteksverksamheten drivs i nära samarbete med Uppsala universitetsbibliotek. På grund av omfattande reparationsarbeten (asbetssanering av den byggnad som institutet hyr) tvingades biblioteket hålla stängt under de sista veckorna av 2005.

Publikationsverksamhet

Publikationsverksamheten har alltid utgjort en av institutets centrala aktiviteter och vars främst uppgift är att publicera resultaten av institutets forskning. Utgivningen inriktas framför allt på politiska, ekonomiska och sociala frågor samt modern historia. Huvuddelen av skrifterna ges ut på engelska för att nå en bred internationell publik. Många skrifter publiceras samtidigt i både tryckt och elektronisk form. Genom samarbete med distributörer i Sverige, England och USA sker en omfattande kommersiell spridning. Försäljningsintäkterna tillsammans med externa bidrag till vissa böcker täcker 70–75 procent av bokproduktionens driftkostnader (bortsett från löner). Gentemot Afrika bedriver institutet en generös gratisdistribution, framför allt till större bibliotek och institutioner. Under 2005 har 16 skrifter publicerats. De flesta nya publikationer läggs ut på institutets hemsida för kostnadsfri nedladdning samtidigt som de går i tryck. Antalet nedladdningar 2005 var närmare 120 000 och för vissa skrifter uppemot 35 000. Tidskriften *News from the Nordic Africa Institute* utkommer med tre nummer per år.

Resultatredovisning

FORSKNINGS- OCH SEMINARIEVERKSAMHETEN

Verksamhetsmål

Forsknings- och seminarieverksamheten skall bidra till att öka tillgången till och spridningen av högkvalitativ forskning, främst samhällsvetenskaplig, av relevans för nordisk och afrikansk utvecklingsforskning samt verka som centralpunkt och katalysator för den nordiska Afrikaforskningen.

Åtterrapporering

I regleringsbrevet för 2005 återfinns följande krav på återrapporering:

Institutet skall redovisa forsknings- och seminarieverksamheten, genomförda seminarier och konferenser samt hur resultaten gjorts tillgängliga för relevanta intressegrupper.

Institutet skall redovisa forsknings- och seminarieverksamheten på ett sätt som visar andelen deltagande kvinnliga respektive manliga forskare samt deltagarnas fördelning på olika nordiska länder och Afrika. Institutet skall också redovisa hur jämställdhetsaspekter behandlats.

Forskningsprogram

Under 2005 har tre forskningsprogram drivits vars teman fastställs av Program- och forskningsrådet. Programmen löper på tre år med möjlighet till tre års förlängning efter utvärdering och Program- och forskningsrådets godkännande. Grundfinansieringen täcker löner och andra anställningsförmåner för programkoordinator på heltid och assistenttid motsvarande en halv tjänst samt vissa programaktiviteter såsom afrikaresor, mindre seminarier och liknande. För mer omfattande projekt med medverkan av externa forskare och för större konferenser krävs extern finansiering.

Sexuality, Gender and Society in Africa
startår 2000 – slutår 2006

Signe Arnfred

Programmets huvuduppgift är att främja och stärka forskning inriktad på sexualitet och genus i Afrika. Programmet strävar dessutom efter att knyta kontakter mellan afrikanska och nordiska forskare som arbetar med sexualitet och kön i Afrika samt att bidra med inspiration och insikter från genusforskning i Afrika till det nordiska genusteoretiska tänkandet. Programmets arbetsformer inkluderar bland annat följande: a) s.k. networking genom den interaktiva NAI SexGender e-postlistan, till vilken omkring 300 nordiska och afrikanska forskare är knutna; b) organisering av konferenser och workshops kring relevanta ämnen, där såväl afrikanska som nordiska forskare deltar; c) samarbete med olika till programmet knutna forskningsprojekt, vilka för närvarande är följande: *Sexual Harassment in Nigerian Universities*, *Women's Sexuality in Senegal*, samt *HIV/Aids, Sexuality and Gender – a Space for Change*; och slutligen d) olika till programmet knutna publiceringsprojekt, för närvarande *Sexual Harassment* och en antologi bestående av afrikanska feministiska texter om genusteorier och metoder.

Konferensen *Writing African Women – Poetics and Politics of African Gender Research* som ägde rum vid University of Western Cape, Kapstaden, samlade över 110 deltagare, de flesta från Afrika, som presenterade sammanlagt 60 papers. Under 2005 har två forskare knutna till SexGenSoc-programmet vistats vid Nordiska Afrikainstitutet. Den ena är forskarstuderande Lene Bull Christiansen, som arbetar med ett projekt kallat *Fathers and Heroes of the Nation: Negotiations of Hegemonic Masculinity in Zimbabwean 'Identity Politics'*, samfinansierat av NAI och International Development Studies vid universitetet i Roskilde. Den andra är Katja Jassey som arbetar med det Sida-finansierade projektet *HIV/Aids, Sexuality and Gender – A Space for Change*. I samarbete med Desiree Lewis, Kapstaden, har Arnfred organiserat en dubbelpanel kring *African Feminisms: Extending the Boundaries of African Sciences* för AEGIS-konferensen i London, i juni/juli. För de Nordiska Afrikadagarna i oktober arrangerade Arnfred en workshop kring *Sex and Gender in Africa: Critical and Feminist Approaches*. Inom ramen för sitt eget forskningsprojekt *Matriliny, Sexuality and Gendered Power in Northern Mozambique* tillbringade Arnfred fyra veckor på fältarbete i Mozambique.

Post-Conflict Transition, the State and Civil Society in Africa
startår 2005-slutår 2008 (2011)

Cyril Obi

Programmet initierades i februari 2001 av Ebrima Sall och återupptogs i februari 2005 av Cyril Obi. Programmet syftar till en kritisk undersökning av övergången från ett tillstånd av våldsam konflikt till fred och utveckling, mot bakgrund av destruktiva och brutala inbördeskrig. De förändringar som slutet på kalla kriget fört med sig är en viktig utgångspunkt. De huvudsakliga programaktiviteterna är att bygga nätverk mellan forskare, aktivister från det civila samhället och policyskapare i Västafrika och Norden. Under år 2005 drogs riktlinjerna för programmets fortsatta arbete upp och en databas över de aktiva forskarna i Västafrika och Norden uppdaterades. En inledande workshop av brainstormingskaraktär hölls, vilken bidrog till utformningen av programmets forskningsagenda. Resultatet av denna workshop publicerades i form av en rapport. Programmet organiserade också en workshop under de nordiska Afrikadagarna. En studie av Sannings- och försonings-kommissionen i Sierra Leone beställdes av Centre for Development and Conflict Management Studies, i Ile-Ife i Nigeria. Under året gjordes också förberedelser för en konferens *Post-Conflict Elections in West Africa: Challenges for Democracy and Reconstruction* som kommer att hållas i Accra i maj 2006. Slutligen har en e-postlista skapats, kallad *the NAI-post-conflict transitions mailing list*.

Cyril Obis eget arbete har bestått i att sitta med i olika internationella styrelser, utföra externa utvärderingar av avhandlingar, redigera en bok och en tidskrift, samt att författa två monografier, tre tidskriftsartiklar, en recension och tre kapitel i en bok. Vid sidan av detta har Obi deltagit vid konferenser i såväl Afrika som Norden och givit föreläsningar i Sverige, Norge och Danmark.

Gender and Age in African Cities
startår 2003 – slutår 2006 (2009)

Amin Kamete

Programmets huvudsyfte är att stärka och utveckla en multidisciplinär kunskapsbas om det urbana Afrika. Forskningen utgår från att ålder och genus är centrala kategorier som bestämmer människors olika roller och aktiviteter i samhället. Genom att skapa och upprätthålla aktiva nätverk av forskare i Afrika och i de nordiska länderna främjar programmet forskning och debatt om företeelser i det urbana Afrika idag.

Programmets nätverksaktiviteter i Norden och Afrika har fortsatt under året. Kamete har deltagit i 12 konferenser, seminarier och workshops där han har presenterat sammanlagt 10 papers. Han har även publicerat fem papers i internationella 'peer reviewed' tidskrifter. Forskningsprogrammets första konferens, *Youth in African Cities*, arrangerades i februari i Reykjavik och arbete pågår med redigering av papers från konferensen för kommande publicering. Kamete har tre pågående forskningsprojekt i Harare och han har under året företagit tre fältarbetsrelaterade resor till Harare. Han fortsätter uppdragsforskningen med tre andra forskare i Zimbabwe och håller på att rekrytera tre forskare i Kenya, Lesotho och Malawi. Programmet har varit värd för gästforskaren, Mr Lovemore Chipungu.

De nordiska forskarna

Contemporary Charismatic Movement in Tanzania
startår 2002 – slutår 2006

Päivi Hasu (Finland)

Detta forskningsprojekt går ut på att undersöka hur människor i dagens Tanzania upplever den karismatiska formen av kristendomen. Projektets geografiska fokus är Kilimanjaroregionen. Syftet med forskningsprojektet är att undersöka i vad mån social misär och religiös tillhörighet bidrar till den snabba spridningen av den karismatiska rörelsen. Hypotesen är att dåliga socioekonomiska förhållanden som påverkas av könstillhörighet, exempelvis dålig hälsa, sociala problem och ockulta krafter är viktiga faktorer i sammanhanget. Det är viktigt att undersöka i vad mån denna rörelse beaktar och reagerar på sociala missförhållanden och faktorer som verkar hämmande på utvecklingen.

Under året har Hasu deltagit i konferenserna *Structures and Vulnerability* i Stockholm och AEGIS-konferensen i London där hon fungerade som ordförande för en av arbetsgrupperna. Under Afrikadagarna på NAI (30 dec. – 2 okt.) var Hasu sammankallande och ordförande för arbetsgruppen *Globality and African Religions*. Under året påbörjade Hasu redigeringen av papers som valts ut för en planerad antologi och som presenterats vid seminariet *African Christianity in the 20th Century* 29-31 oktober i Uppsala.

Modernisation and Distress in Men's and Women's Lives: African Experiences
startår 2001 – slutår 2005

Liv Haram (Norge)

Projektets syfte är att undersöka hur människor hanterar vardagliga sociala lidanden och emotionella bekymmer, såsom bristande tillit i förhållandet mellan man och kvinna, äktenskapsbrott, långvarig sjukdom, sorg och död, i en tid av snabba förändringar och ökande social och ekonomisk osäkerhet. Istället för att se på människor som passiva objekt är det projektets ambition att fånga upp hur folk agerar, och hur de hanterar sina vardagliga problem. Det övergripande syftet är att kartlägga dels vilka personer och institutioner som mobiliseras under påfrestande livssituationer, dels vilka ekonomiska och sociokulturella faktorer som begränsar människornas tillgång till omsorg och stöd. Vid sidan av antropologiska fältarbetsmetoder används också exempelvis juridiska källor som kan belysa hur de inblandade parterna agerar i förhållande till sina rättigheter. En viktig fråga här är vilka rättssystem individer väljer att vända sig till och hur detta påverkar deras möjligheter.

Liv Haram har under våren 2005 i huvudsak arbetat med att analysera material samt att skriva artiklar. Detta har bl.a. resulterat i ett antal artiklar som dels presenterats vid internationella konferenser i Norden och Europa, dels skickats in till internationella tidsskrifter. Haram har vidare redigerat tio artiklar från konferensen *Uncertainty in Contemporary African Lives*, Tanzania, april 2003. Under hösten 2005 har Haram föreläst vid, och deltagit i, konferenser i Norden och i Europa samt gjort kontakttresor till norska universitet. Hon har också fungerat som handledare och extern examinator för doktorander och magisterstudenter vid universitet i Norden samt bedömt doktorandansökningar för Danida och Universitetet i Trondheim. I december följde hon upp sitt forskningsprojekt med fältarbete i Arusha stad och omnejd i Tanzania.

Collective organisation among informal workers in African cities
startår 2004 – slutår 2006 (2008)

Ilda Lourenço-Lindell (Sverige)

Under rådande ekonomiska liberaliseringar i Afrika försämras levnadsvillkoren för många i den växande informella ekonomin i afrikanska städer. Forskningsprojektet studerar hur informella arbetare organiserar sig kollektivt i föreningar för att försvara sina rättigheter och sitt levebröd. Projektet belyser relationerna och maktstrukturen inom dessa föreningar, inklusive jämställdhetsfrågor, samt relationerna mellan föreningarna och andra institutioner – såsom myndigheter, politiska partier, fackföreningar.

Lindell har varit föräldraledig på deltid under 2005. Under året har hon analyserat tidigare insamlat fältmaterial och har fortsatt att utveckla de teoretiska ramarna för sin forskning. Hon har deltagit i åtskilliga konferenser, bland andra Sida konferensen *Structures of Vulnerability: Mobilisation and Resistance, Negotiating Gender Justice*, Göteborg, AEGIS European Conference of African Studies och GADNET- konferensen *New Challenges for Gender Justice: Fundamentalisms, Markets and Rights*, Uppsala, som hon var samarrangör för. Tillsammans med Amin Kamete arrangerade hon paneler

på AEGIS - konferensen samt på Nordiska Afrikadagarna. Lindell organiserade också ett seminarium i Stockholm om den kommande publikationen *Power Spaces in Provisioning in Urban Africa* för vilken hon är medredaktör.

Socializing Children: Kin and Christian Churches in Uganda

startår 2002 – slutår 2005

Catrine Christiansen (Danmark)

Projektet syftar till att undersöka hur man i ett lokalt sammanhang sköter omsorgen om det stigande antalet barn som blivit föräldralösa på grund av HIV/ Aids, samt konsekvenserna av olika aktörers sätt att bedriva omsorg. Trots den centrala betydelse som begreppet omsorg har inom u-landsbistånd och i forskning om de sociala konsekvenserna av HIV/Aids-epidemin, förekommer ingen egentlig diskussion om vad omsorg är, om sambanden mellan att ge eller ta emot omsorg, om sociala skyddsnät, identiteter och rättigheter/möjligheter. Därutöver är debatten kring konsekvenserna av de stora förändringar som sker inom afrikanska familjesystem och därmed i det afrikanska civilsamhället, i stort sett obefintlig.

Under de sista nio månaderna av projektet har det huvudsakliga arbetet bestått i att bearbeta data för publicering och att redigera konferensbidrag från år 2004. Detta har resulterat i en publikation *Advancing ARV-medicines in low-income countries*, och en kommande antologi *Navigating Youth, Generating Adulthood: Social Becoming in an African Context*. I övrigt har projektet bl.a. anordnat en workshop *Young Lives in the South: A Dialogue between Danish NGOs and Research Institutions*, samt ansvarat för flera sessioner på temat 'Growing up in an Era of Aids' vid den internationella barndomskonferensen i Norge, under juni/juli 2005. Bidrag från denna konferens har publicerats i *African Journal of AIDS Research* i slutet av 2005.

Youth's Independent Migration from Rural Burkina Faso to Ouagadougou

startår 2005 – slutår 2007 (2008)

Dorte Thorsen (Danmark)

Projektet behandlar kopplingarna mellan rurala och urbana levnadsvillkor och försörjningsmönster ur unga migranternas perspektiv. En grupp 14-24-åringar, som rest från avlägsna landsbygdsområden i Burkina Faso till huvudstaden i jakt på lönearbete, följs i syfte att undersöka hur de positionerar sig och skapar särskilda identiteter i skärningsfältet mellan rurala och urbana miljöer. Projektet intresserar sig för hur ungdomarna tvingas förena sina egna föreställningar om sig själva som migranter, med familjens och vännernas förväntningar på dem samt de etablerade stadsbornas bild av dem som okunniga och utbildade "lantisar". Projektet syftar till att skapa en djupare förståelse av komplexiteten hos den unga landsbygdsbefolkningens situation, t.ex. vad gäller försörjningsmönster och andra livsval.

Thorsen påbörjade sitt forskningsprojekt på NAI i oktober 2005. I november deltog hon vid den årliga ASA konferensen i Washington DC, USA. Hon ägnade hösten åt att

etablera forskarkontakter i Norden och i Afrika och åt att förbereda ett kort fältarbete som hon ska utföra under februari 2006.

Forskningschefen

Liberation and Democracy in Southern Africa

startår 2001

Henning Melber, forskningschef

Vid sidan om sina administrativa uppgifter bedriver forskningschefen tillsammans med forskare i södra Afrika projektet *Liberation and Democracy in Southern Africa*, som startades 2001. Jämförande studier från Zimbabwe, Namibia, Botswana och Sydafrika genomförs i syfte att undersöka likheter och olikheter i hur den politiska och ekonomiska makten etablerades av de befrielseörelser som sedermera kommit i regeringsställning i de nya staterna. Med utgångspunkt i nytt empiriskt material undersöks och analyseras i detalj relationen mellan frigörelsen från utländskt styre och demokratins konsolidering. Forskare från de berörda länderna genomför de empiriska undersökningar som utgör grunden för de teoretiska bedömningarna och sammanfattningarna. Melber ansvarar för studien om Namibia.

Under 2005 slutfördes det treåriga delprojektet *Liberation, Democratisation and Transformation in South Africa*, finansierat av Sida. Studien utfördes av Raymond Suttner som gästforskare vid Centre for Policy Studies, Johannesburg. Ett nytt samarbete inleddes med Human Sciences Research Council (HSRC), Sydafrika och dess projekt *Democracy and Governance*. Vidare publicerade Melber en volym till 100-årsminnet av folkmordet i tyska Sydväst-Afrika, en redigerad volym om afrikanska (ex)presidenter och den första *Africa Yearbook* (för 2004) tillsammans med två andra forskare. Ett flertal artiklar i ämnen relaterade till forskningsprojektet publicerades i såväl böcker som i tidskrifter, vidare höll Melber ett flertal föreläsningar.

Övrig forskningsverksamhet

Cultural Images in and of Africa

startår 1995

Mai Palmberg

Projektet har sedan starten 1995 haft två huvudteman, nämligen (1) nordiska och europeiska föreställningar om Afrika samt (2) kulturella föreställningar manifesterade i samtida kultur skapad av kulturarbetare i Afrika. Det senare har kommit allt mer i fokus, framförallt i det under året pågående arbetet på en bok på svenska om samtida kultur och kulturdebatt i Afrika. Boken redigeras tillsammans med Carita Backström från Finland och bygger på projektets nätverk av forskare och kulturarbetare i Norden, Afrika och den afrikanska diasporan. Nätverket upprätthålls bl.a. genom en e-postlista. Parallellt med detta arbete har koordinatören även utvecklat sin forskning om kultur och samhälle i Zimbabwe.

För bokarbetet deltog koordinatören i den konferens i Kapstaden som anordnades av *Sexuality, Gender and Society in Africa*-programmet på NAI. Palmberg har även deltagit i några konferenser i Norden samt besökt Helsingfors och Köpenhamn med projektets gästförfattare Gabeba Baderoon. En forskningsresa till Zimbabwe uppskötts till 2006.

Youth and Marginality in Sierra Leone
startår 2004 - slutår 2005

Mats Utas

Marginaliseringen av stora delar av den urbana befolkningen utgör ett av de största hoten mot social stabilitet och hållbar utveckling i Afrika söder om Sahara. I synnerhet är marginaliseringen av ungdomen oroande. Forskningsprojektet studerar marginaliserade ungdomars vardag i Sierra Leone. De flesta av dessa ungdomar är f.d. gerillasoldater som stred i inbördeskriget i Sierra Leone.

Forskningsprojektet påbörjades under 2004 och under 2005 har Utas gjort omfattande fältstudier bland marginaliserade ungdomar i Freetown, Sierra Leone, där han även kommer att vara bosatt fram till 2006. Utas innehar ett tvåårigt post-doktorsstipendium från SAREC.

Land Governance, Sustainability and Poverty in Zimbabwe, Tanzania and Ethiopia
Kjell Havnevik

Kjell Havnevik är egenfinansierad forskare och kommer att bedriva sin forskning vid NAI t.o.m år 2009. Havnevik studerar landsbygdsutveckling i Tanzania i ett 40-års perspektiv. Forskningen analyserar tre fallstudier med relevans för landsbygdsutveckling, deras historia och resultat idag. Dessutom analyseras de olika strategier och modeller som Tanzania och internationella finansiella institutioner och biotåndsgivare har drivit i Tanzania. Utvecklingen på gräsrotnivå studeras ur ett nationell perspektiv beträffande bönders, hushålls och byars respons på och initiativ till överlevnad och utveckling. Havnevik erhåller finansiering till sin forskning från Sarec. Utöver detta finansieras han för handledning av doktorander av Statens Landsbruksuniversitet (SLU) och av Högskolan i Agder, Norge för forskning och undervisning.

5-6 september arrangerade Havnevik det internationella seminariet *Tanzania – A Critical Analysis* på Nordiska Afrikainsitutet med finansiering från Sida. Seminariet samlade 50 deltagare från de nordiska länderna och Tanzania och var ett samarrangemang med SLU.

Jämställdhetsaspekter inom forskningsenheten

Inom forskningsenheten är råder fortfarande en viss kvinnodominans. Av totalt tolv forskare är sju kvinnor och fem män. Vid forskningsenheten arbetar ytterligare två kvinnor, assistenten till forskningschefen och en handläggare som är sekonderad från Sida under ett år.

Claude Ake stipendiet

Enligt regleringsbrevet skall NAI:

redovisa urvalsprinciper, tillsättning och kostnader för den gästprofessur som inrättats i samarbete med Uppsala universitet samt analysera måluppfyllelsen i förhållande till verksamhetsgrenens mål.

Claude Ake stipendiet har utlysts av Institutionen för freds och konfliktforskning (FoK) vid Uppsala universitet i samarbete med Nordiska Afrikainstitutet för att hedra minnet av professor Claude Ake, framstående nigeriansk akademiker, filosof, lärare och humanist. Stipendiet är öppet för välrenommerade statsvetare vid universitet i Afrika som arbetar med problem relaterade till krig, fred och konfliktlösning på den afrikanska kontinenten. Stipendiet utlyses en gång per år och ges till den mest meriterade sökande. Kandidaten ska vara en väl etablerad och internationellt erkänd senior akademiker med undervisningserfarenhet inom sitt expertområde.

Det första stipendiet gavs till professor Adele Jinadu från Nigeria för perioden november 2003 – februari 2004. Jinadu är professor i statsvetenskap och dekan vid Statsvetenskapliga Institutionen, Lagos Statsuniversitet, Ojo, Nigeria. Gästprofessuren för år 2004 innehades av dr. Cyril Obi. Obi var för forskare vid Nigerian Institute for International Affairs och är för nuvarande programkoordinator vid Nordiska Afrikainstitutet.

Gästprofessuren för år 2005 har innehaft av professor Amadu Sesay, som vistades vid FoK och NAI i Uppsala under perioden april – juni 2005. Amadu Sesay är professor och chef för Department of International Relations vid Obafemi Awolowo universitetet, Ile-Ife, Nigeria. Sesay, ursprungligen från Sierra Leone, har tidigare fungerat som dekan vid samhällsvetenskapliga fakulteten vid samma universitet. Professor Sesay har:

- 1) Givit två seminarier, dels en s.k. Memorial Lecture där hans verksamhetsområde kopplades till Claude Akes intellektuella aktivitet, dels ett där han utvecklade en aspekt av sitt eget forskningsområde, i detta fallet en noggrann analys av de utmaningar som AU står inför vad avser konflikthantering och fredsbyggande i Afrika. Sesays båda föreläsningarna visade att han befinner sig på den internationella forskningsfronten inom sitt område. Båda seminarierna var mycket välbesökta.
- 2) Deltagit i forskarseminariet vid såväl NAI som FoK och därigenom bidragit till att berika framför allt doktoranderna och forskarna vid FoK med viktiga inom-afrikanska 'korrektiv' till mainstream-litteraturen i ämnet vad avser sambanden mellan fred, konflikt och utveckling i Afrika.
- 3) Fört bilaterala dialoger med och fungerat som resurspersoner för doktorander vid FoK, något som varit mycket berikande för forskningsmiljön vid institutionen.
- 4) Skrivit en originaltext för ett viktigt forskningsprojekt vid FoK, preliminärt betitlat *War and Peace in Africa*. Projektet kommer att lansera a) en ny begreppsram för analys

av inbördeskrigs orsaker och lösningar ur ett globalt perspektiv, b) en världsunik databas över afrikanska konflikter och dito lösningsprocesser, samt c) en serie problematiserande kapitel som bygger på afrikansk empiri och som rör frågor på forskningsfronten inom området konfliktlösning. Med undantag för de kapitel som skrivs av Ake-professorerna, kommer samtliga kapitel i boken att författas av forskare, främst doktorander, som är verksamma vid FoK i Uppsala. Då detta projekt så nära ansluter till Ake-professuren, eftersom dess två första innehavare är medförfattare i boken och tematiken i boken ligger nära det som upptog en stor del av Claude Akes professionella liv, har vissa medel ur anslaget till Ake-professuren för 2005 bidragit till finansieringen av detta forskningsprojekt.

5) Slutligen har professor Sesay i oktober 2005 deltagit i en peer review konferens som behandlade alla kapitel i ovannämnda bokprojekt. Konferensen finansierades med medel från Ford Foundation, USA. Sesay var under tre dagar som peer reviewer i ett illustert sällskap som bl.a. inkluderade de två världsledande professorerna och konfliktlösningforskarna I. William Zartman och Stephen J. Stedman från USA, professor Dirk Kotze från Sydafrika, samt de tidigare innehavarna av stipendiet, professorerna Jinadu och Obi.

Forskningsstöd

Genom olika former av forskningsstöd vill institutet främja och stimulera forskarintresset för afrikanska frågor i Norden. Detta görs framförallt genom rese- och studiestipendieprogrammen. Vidare drivs två gästforskarprogram som riktar sig dels till forskare i Afrika, dels till forskare i Norden. Programmen bidrar till att stärka kontakterna mellan institutet och afrikanska respektive nordiska forskningsmiljöer. Institutet tar även emot externt finansierade gästforskare vars forskning anknyter till den som bedrivs vid institutet.

Stipendier

Resestipendieprogrammet har pågått alltsedan 1962 då institutet grundades och omfattar stöd till nordiska forskare för kortare fältstudier i afrikanska länder. Syftet är att stödja och stimulera intresset för afrikanska frågor vid nordiska universitet och högskolor. Programmet ger institutet ett värdefullt och vittförgrenat kontaktnät i hela Norden. Ansökningsdatum för resestipendier har flyttats fram från den 1 oktober till den 15 januari varför inga stipendier har delats ut under 2005.

Studiestipendiatprogrammet har som syfte att ge studerande vid universitet och högskolor i de nordiska länderna, samt journalister och läromedelsförfattare i Norden möjlighet att utnyttja institutets bibliotek. Programmet har pågått sedan slutet av 1960-talet. Under årens lopp har drygt 1000 personer kunnat vistas en månad vid institutet där de erbjudits ett bibliotek och en miljö som de ytterst sällan har tillgång till på sina studieorter. Under 2005 har 35 stipendiater (18 kvinnor och 17 män) vistats vid institutet. Den enkät samtliga stipendiater besvarar efter sin vistelse visar att programmet värderas mycket högt. Studenterna uppskattar den rika tillgången på afrikalitteratur vid institutets bibliotek. Mycket uppskattade är också de akademiska kontakter stipendiaterna skapar

vid institutet. Genom programmet har institutet fått ett stort nätverk av nordiska afrikanister med kunnande och intresse inom en rad olika discipliner och temaområden.

Gästforskarprogram

Gästforskarprogram för afrikanska forskare

Gästforskarprogrammets syfte är att ge forskare i Afrika möjlighet att dra nytta av institutets forskningsmiljö, utnyttja dess bibliotek samt att skapa och utveckla nätverk. Programmet inrättades 1982 i ett försök att i någon mån lindra den besvärliga situation som då rådde för forskare i de flesta av Afrikas länder – hård belastning av undervisning och administration samt stor brist på aktuell referenslitteratur vid biblioteken. Sedan dess har villkoren för den högre utbildningen ytterligare försämrats, vilket visar sig i en ökande mängd ansökningar. Gästforskarna rekryteras inom programforskarnas ämnesområden. Institutet satsar aktivt på att få fler kvinnor som gästforskare. Hittills har 88 forskare från cirka 25 olika länder tillbringat två till tre månader vardera vid institutet. Under 2005 har fem forskare vistats vid institutet, två kvinnor och tre män. Gästforskarna deltar i institutets verksamhet genom föreläsningar och medverkan i institutets internationella seminarier och ges också möjlighet att besöka andra nordiska forskarmiljöer. Av stor betydelse både för institutet och gästforskarna är de nätverk som skapas härigenom.

Gästforskarprogram för nordiska forskare

Under år 2000 startades ett nytt gästforskarprogram riktat till seniora forskare i de nordiska länderna. Mängden ansökningar har inte ökat som förväntat, utan stadigt legat på en till tre ansökningar per ansökningstillfälle (utlysning två gånger per år). Stipendieperiodens längd är normalt två månader. Det nordiska gästforskarprogrammet är viktigt för att stärka kontakterna med universitet och forskningsinstitutioner i de nordiska länderna. Programmet ger deltagarna möjlighet att bedriva egen forskning och att använda institutets bibliotek. Gästforskarna förväntas bidra till den intellektuella miljön genom att delta i vetenskapligt utbyte med nordiska och afrikanska forskare vid institutet. Under år 2005 har ingen nordisk gästforskare vistats vid institutet.

Övriga gästforskare

Vid sidan om de reguljära gästforskarprogrammen bereds ibland även andra forskare möjlighet att tillbringa någon månad vid institutet. Under 2005 vistades fyra forskare genom extra eller egen finansiering i en till fem månader vid institutet. Även en gästförfattare vistades vid institutet under 2005.

Seminarieverksamhet

Institutets seminarieverksamhet samlar forskare från främst Norden och Afrika och seminarierna är akademiska fora för diskussion av forskning vid och utanför institutet. Seminarieverksamhetens mest påtagliga resultat är de antologier som publiceras av institutet. Seminarierna är en naturlig del av den forskning institutet bedriver och

koordinerar. De bidrar också i hög grad till det värdefulla nätverksbyggandet och kontaktskapandet såväl inom Norden som mellan Norden och Afrika.

År 2005 arrangerades institutet flertalet konferenser. Årets största arrangemang var Nordiska Afrikadagarna i månadsskiftet september-oktober som lockade 130 nordiska afrikaforskare till institutet. Flera av forskarna arrangerade seminarier och workshops tillsammans med andra universitet och institutioner i Afrika och Norden.

Under 2005 har institutets arrangerat följande seminarier:

Akademiska seminarier 2005

Writing African Women – Poetics and Politics of African Gender Research
19 – 22 januari, Kapstaden, Sydafrika

Youths in African cities
10 – 13 februari, Reykjavik, Island

Citizenship and Social Reconstruction in Post-Genocide Rwanda
28 februari – 1 mars, Kigali, Rwanda

An assessment of decentralisation policy Decree 15/2000 – Experiences, Obstacles and Possibilities
12 –13 maj Maputo, Moçambique

Brainstorming Workshop on Post-Conflict in Africa, the State and Civil Society
4 juni, Uppsala, Sverige

Tanzania – A Critical Analysis
5 – 6 september, Uppsala, Sverige

The Nordic Africa Days
30 september – 2 oktober, Uppsala, Sverige

The Role of Africa in 'African Studies'
African Positions – European Responses
15 december, Uppsala, Sverige

Institutet var dessutom värd för en konferens arrangerad av GADNET (the Gender and Development Network)
New Challenges for Gender Justice. Fundamentalisms, Markets and Rights
10-11 november, Uppsala, Sverige

Offentliga föreläsningar och forskningsfora

På institutet arrangeras även föreläsningar och forskningsfora öppna för allmänheten. Föreläsarna är dels institutets egna forskare och gästforskare, dels inbjudna framstående Afrikaforskare, främst från Norden. Under 2005 har det arrangerats 20 allmänna föreläsningar och fyra forskningsfora (NAI Reserach Forum) . Flertalet av dessa arrangemang har genomförts i samarbete med olika partner som International IDEA, Kollegiet för Utvecklingsstudier, Uppsala Universtitet, CinemAfrica och Svenska Kyrkan. Forskningsforumet *The Role of Africa in 'African Studies': African Positions – European Responses*, arrangerades till institutets avgående direktör, Lennart Wohlgemuths, ära. Detta seminarium står även omnämnt ovan eftersomde afrikanska föreläsarnas deltagande finansierades av Sida.

Resultatsammanfattning

Enligt regleringsbrevets åiterrapporteringskrav skall institutet redovisa forsknings- och seminarieverksamheten på ett sätt som visar andelen deltagande kvinnor respektive män samt hur deltagarna fördelar sig på olika nordiska länder och Afrika. Tabell 1 visar fördelningen kvinna/man i samtliga aktiviteter inom forsknings- och seminarieverksamheten. Sammantaget visar tabellen att institutet lyckats hålla en bra könsfördelning i princip inom samtliga av sina aktiviteter. Inom vissa grenar kan det variera kraftigt mellan åren, exempelvis rekryteringen till programmet för afrikanska gästforskare. Däremot finns en stark kvinnlig representation bland såväl rese- som studiestipendiater.

Tabell 1. Andelen kvinnliga resp. manliga forskare som på olika sätt deltagit inom forsknings- och seminarieverksamheten 2003-2005.

	Andelen kvinnor			Andelen män			Totalt (i absoluta tal)		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Akademiska seminarier	52%	41%	57%	48%	59%	43%	248	246	452
Policyrelaterade seminarier	41%	55%	58%	59%	45%	42%	95	131	12
Resestipendier	84%	57%	-	16%	43%	-	43	42	-
Studiestipendier	66%	56%	51%	34%	44%	49%	35	34	35
Afrikanska gästforskare	20%	40%	40%	80%	60%	60%	5	5	5
Nordiska gästforskare	67%	50%	-	33%	50%	-	3	2	-
Övriga gästforskare	17%	0%	40%	83%	100%	60%	6	1	5

Tabell 2. Seminarie- och konferensdeltagarnas fördelning på olika länder i Norden och på Afrika 2003-2005.

	Sverige	Norge	Finland	Danmark	Island	Afrika	Övriga	Totalt (i absoluta tal)
2003	68	24	31	32	4	160	24	343
2004	121	31	16	44	8	112	45	377
2005	119	41	36	28	19	179	42	464

I tabellerna ovan inräknas inte deltagarna i institutets offentliga föreläsningar och forskningsfora som regelbundet anordnas vid institutet. Under året deltog ca 700 personer i 24 sådana föreläsningar och forskningsfora med en uppskattningsvis jämn könsfördelning.

Tabell 3a. Andelen utdelade resestipendier efter stipendiaternas hemländer 2003-2004

	2003		2004	
	utdelade	i % av sökta	utdelade	i % av sökta
Sverige	15	50%	10	27%
Norge	13	35%	10	35%
Finland	8	33%	6	46%
Danmark	7	47%	14	44%
Island	-	-	2	100%
Summa	43	41%	42	38%

Eftersom ansökningsdatum för resestipendier har flyttats fram från den 1 oktober till den 15 januari har inga resestipendier delats ut under 2005.

Tabellen 3b visar den geografiska fördelningen för de som erhållit institutets studiestipendier. Här har afrikanska forskare/studenter registrerats under det nordiska land där forskningen/studierna bedrivs. Enligt stipendieordningarna kan dessa stipendier endast sökas av personer som studerar/forskar vid nordiska universitet och högskolor.

Tabell 3b. Andelen utdelade studiestipendier efter stipendiaternas hemländer 2003-2005

	2003		2004		2005	
	utdelade	i % av sökta	utdelade	i % av sökta	utdelade	i % av sökta
Sverige	3	43%	4	31%	7	64%
Norge	18	72%	21	72%	12	71%
Finland	11	79%	7	54%	11	55%
Danmark	3	100%	2	33%	5	63%
Island	-	-	-	-	-	-
Totalt	35	71%	34	56%	35	56%

Jämställdhetsaspekter

Institutet fortsätter med sin strävan att öka det kvinnliga deltagandet i samtliga aktiviteter, exempelvis uppmuntras kvinnliga sökande speciellt vid utlysningen av gästforskarstipendierna. För rese- och studiestipendier görs inte motsvarande uppmuntran eftersom kvinnor är i knapp majoritet (tabell 1). En jämnare könsfördelning har uppnåtts för seminariedeltagande (tabell 1) och för publicering (tabell 16c).

Flera av institutets program och projekt engagerar ett stort antal kvinnliga forskare i sina nätverk. Framför allt kan nämnas *Sexuality, Gender and Society in Africa* och *Modernisation and Stress in Men's and Women's Lives: African Experiences*. God kvinnlig representation finns även inom programmet *Gender and Age in African Cities*. (En översikt över institutets jämställdhetsarbete återfinns under "Kompetensförsörjningsplan", sid. 41)

Dissemination

De seminarier som institutet har ordnat under 2005 har redan omnämnts (s.17). I de följande diagrammen visas olika prestationer som forsknings- och seminarieverksamheten resulterat i. Här redovisas även institutets policyrelaterade aktiviteter kvantitativt. Diagram 1 visar forskningsavdelningens utåtriktade aktiviteter såsom arrangerade konferenser, konferensdeltagande, föreläsningar, kontaktresor i Norden och Afrika. Diagram 2 visar forskningsavdelningens produktion. Diagram 3 och 4 visar motsvarande prestationer inom de policyrelaterade aktiviteterna.

Sammantaget visar diagrammen en stor och stabil produktion, som bl.a. genom ett flitigt deltagande i konferenser och föreläsningar når relevanta grupper och intressenter. Under avsnittet om publikations-verksamheten visas ytterligare exempel på hur resultaten från forsknings- och seminarieverksamheten når ut genom institutets publicering.

Diagram 1. Forskarnas aktiviteter under 2005

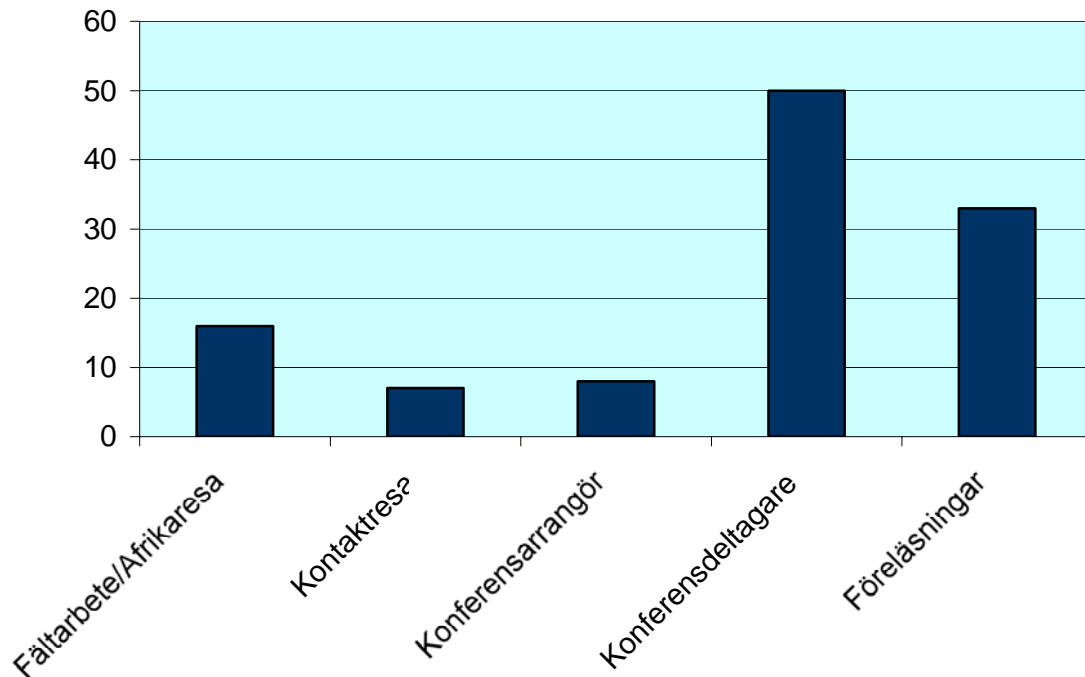

Diagram 2. Forskarnas produktion under 2005

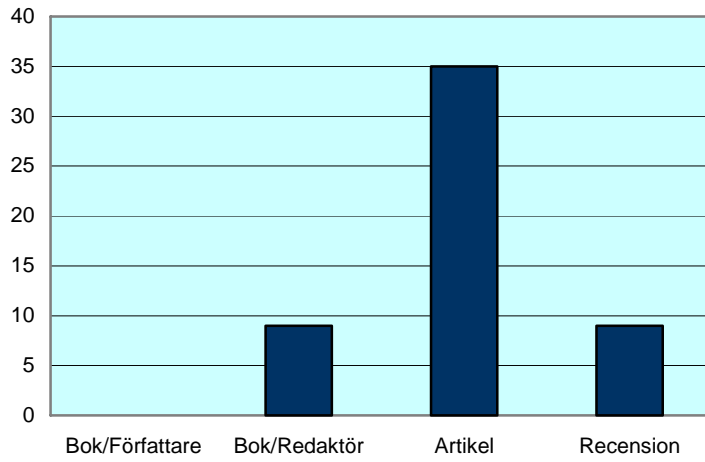

Diagram 3. Policyrelaterade aktiviteter under 2005

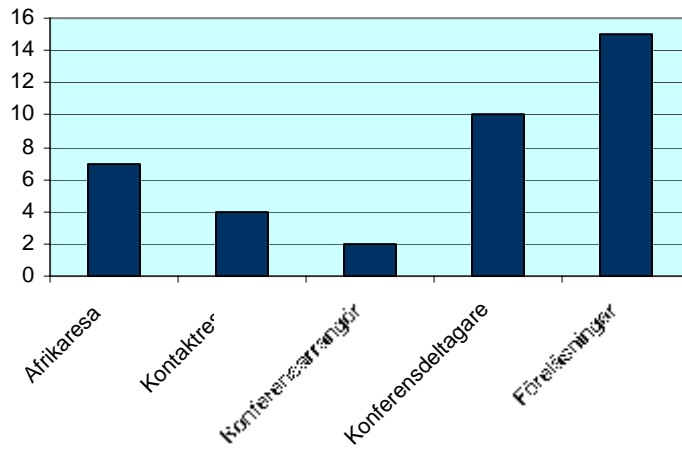
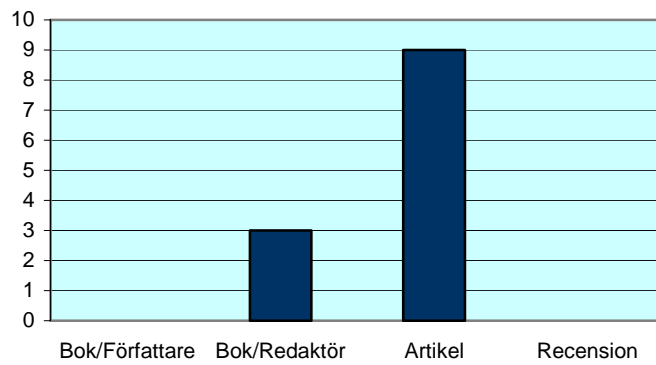

Diagram 4. Policyrelaterad produktion under 2005

Forsknings och seminarieverksamhetens kostnader

Tabell 4a. Kostnader för forskningsprogrammen 2003-2005 (tkr).

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	664	779	684
Löner	2 535	3 351	2 560
Lokaler	192	271	227
Fördelade löner	811	836	557
Fördelade adm. kostnader	739	800	703
Summa kostnader (inkl transf)	4 941	6 037	4 731

Tabell 4b. Kostnader för de nordiska forskarna (inkl forskningschef) 2003-2005 (tkr).

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	664	500	457
Löner	2 535	2 256	2 088
Lokaler	192	155	181
Fördelade löner	811	563	454
Fördelade adm. kostnader	739	533	574
Summa kostnader (inkl transf)	4 941	4 007	3 754

Tabell 4c. Kostnader övrig forskningsverksamhet 2003-2005 (tkr).

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	218	607	380
Löner	1 690	2 435	1 638
Lokaler	192	194	227
Fördelade löner	558	607	357
Fördelade adm. kostn	693	578	450
Summa kostnader (inkl transf)	3 351	4 420	3 052

Tabell 4d. Kostnader för policyrelaterade aktiviteter 2003-2005 (tkr).

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	2 955	3 832	4 661
Löner	1 901	3 148	4 141
Lokaler	64	116	317
Fördelade löner	608	785	901
Fördelade adm. kostnader	323	755	1 137
Summa kostnader (inkl transf)	5 852	8 637	11 157

Tabell 5a. Kostnader för resestipendiatprogrammet 2003-2005 (tkr).

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	1 154	1 166	1 040
Löner	211	229	219
Lokaler	64	39	45
Fördelade löner	51	56	48
Fördelade adm. kostnader	46	44	60
Summa kostnader (inkl transf)	1 526	1 534	1 412
Antal stipendiater	40	43	42*
Kostnad/Stipendiat	38	36	34

* Resestipendiaterna har fram t.o.m år 2005 utsetts under december månad och utbetalningarna av stipendierna har skett följande år. Fr.o.m år 2006 kommer resestipendiaterna att utses under samma år som utbetalningarna sker.

Tabell 5b. Kostnader för studiestipendiatprogrammet 2003-2005 (tkr)

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	221	239	264
Löner	211	278	280
Lokaler	96	77	136
Fördelade löner	51	70	61
Fördelade adm. kostnader	46	44	77
Summa kostnader (inkl transf)	625	709	818
Antal stipendiater	35	34	35
Kostnad/Stipendiat	18	21	23

Tabell 5c. Kostnader för gästforskarprogrammen 2003-2005 (tkr)

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	460	605	561
Löner	423	308	267
Lokaler	64	77	136
Fördelade löner	101	77	58
Fördelade adm. kostnader	92	89	74
Summa kostnader (inkl transf.)	1 140	1 157	1 096
Antal gästforskare	8	8	9
Kostnad/Gästforskare	142	145	122

*Den externt finansierade gästforskarna Teedzani Thapelo, Amanda Gouws och Kenneth Good samt gästförfattaren Gabebe Baderoon räknas in i statistiken över 2005 års gästforskare.

Tabell 5d. Kostnader för seminarieverksamheten 2003-2005 (tkr)

	2003	2004	2005
Direkta verksamhetskostnader	1 344	1 679	1 775
Löner	423	530	558
Lokaler	192	194	317
Fördelade löner	152	132	121
Fördelade adm. kostnader	185	133	153
Summa kostnader (inkl transf)	2 295	2 667	2 924

Kommentar:

Minskningen av de direkta kostnaderna för forskning beror på att en del av kostnaderna täckts av Sida-anslaget och därigenom belastar policyrelaterade aktiviteter. Som framgår av tabellen ovan har de policyrelaterade aktiviteternas direkta verksamhetskostnader därför ökat kraftigt även under 2005.

POLICYRELATERADE AKTIVITETER

Verksamhetsmål

Bidra till att institutets forskning och kunskap kommer politiker och beslutsfattare i de nordiska länderna till del och utgör relevant underlag i utformandet av de nordiska ländernas afrikapolitik. Verka för att forsknings- och utredningsarbetet inom institutet blir användbart vid politikutveckling i de nordiska länderna, exempelvis genom kortare uppdrag och policyrapporter. Säkerställa att den policyrelaterade verksamheten utgör en del av institutets kärnverksamhet.

Åtterrapporering

I regleringsbrevet för 2005 finns följande krav på återrapporering:

Institutet ska redovisa genomförda policyrelaterade aktiviteter och särskilt redogöra för aktiviteter såsom seminarier och informationsinstatser med beslutsfattare som målgrupp, kortare policyutredningar och uppdrag för nordiska beslutsfattare eller biståndsorgan, samt relevanta och aktuella politiska frågor där institutet har spelat en aktiv roll i att presentera forskning och kunskap om det moderna Afrika eller har haft en rådgivande funktion.

Institutet har alltsedan sin tillkomst och med utgångspunkt i det kunnande som funnits internt, medverkat i aktuell nordisk afrikadebatt genom att utarbeta dokumentation och kvalificerade underlag som presenterats på olika sätt, bland annat genom seminarier. Denna till stor del uppdragsbaserade verksamhet leds av institutets direktör med medverkan av institutets informationsansvariga och forskare.

Utrikespolitik och bistånd

Institutet har medverkat i svenska utrikesdepartementets arbete med att utveckla och följa den svenska Afrikapolitiken – ett arbete som under 2005 bland annat har inneburit direktörens medverkan i ett antal seminarier och diskussioner om konfliktförebyggande åtgärder i Afrika samt direktörens deltagande i ”Expertgruppen för Utvecklingsfrågor” (EGDI) och i arbetsgruppen ”Dialogen i biståndet”. Frågor som betonats under 2005 har varit DDR(Disarmament, Demobilisation, Reintegration)-processen samt frågan om stormakternas – Kina och USA – ökade engagemang i Afrika framför allt vad gäller råvaruutvinning. I samband med att institutets direktör genomförde kontaktbesök i Finland anordnade statsekreteraren vid utrikesministeriet en lunch med Afrikaintressenter inom näringslivet och samhället i stort samt ett seminarium för ministeriet om ”Dialogen i biståndet”. I Norge anordnades på motsvarande sätt ett policyseminarium för en bredare grupp inom regeringskansliet och forskarvärlden. Forskningschefen har på motsvarande sätt deltagit i policysamtal i Oslo, Helsingfors och Reykjavik. Under året har institutets direktör deltagit vid åtskilliga konferenser; en dialogkonferens mellan afrikanska forskare och höga politiker (två statschefer) i Abuja organiserat av CODESRIA; ett större seminarium för att föra ut kunskaper om MR frågor med anledning av tioårsfirandet av African Legal Aid i Accra; ett seminarium i anslutning till att Chr. Michelsen Institutet i Bergen firade sitt 75-årsjubileum samt vid ett större seminarium anordnat av Hammarsköldfonden angående *Respecting International Law and International Institutions*.

Institutets aktiviteter kring information och dokumentation om *the New Partnership for Africa's Development* (NEPAD) och den nya Afrikanska Unionen har rönt stort intresse i de nordiska länderna. Institutets forskningschef deltog under året i flera aktiviteter i olika nordiska länder inom dessa områden. Institutet har vidare dokumenterat och informerat om; HIV/Aids och dess konsekvenser; aktuell forskning kring strukturanpassningens effekter i Afrika; utvecklingen av nationalstaterna i södra Afrika efter befrielsekampen; biståndets effektivitet och samordning samt om konflikter och konfliktlösning i Afrika med tonvikt på Västafrika och Centralafrika.

Sedan 1998 har institutet på olika sätt varit engagerat i utvecklingen i Stora Sjöregionen. 1998 ingicks en överenskommelse med Sida om att institutet systematiskt skulle följa utvecklingen i Burundi och Rwanda med fokus på mänskliga rättigheter och demokratifrågor. Uppdraget från Sida har upphört. Vissa aktiviteter har dock fortsatt bl.a. i form av en särskild länk på NAI:s hemsida. Dessutom har institutets personal under 2005 hållit ett antal föreläsningar om Stora Sjöregionen på skolor och studieförbund.

Policyrelaterade seminarier

Den 14 februari 2005 anordnade Nordiska Afrikainstitutet en *Afrikadag för parlamentariker* där riksdagsledamöter från utrikesutskott i de nordiska länderna bjöds in. Syftet med dagen var att ge in introduktion till institutet och dess resurser samt att diskutera aktuella Afrikafrågor. Forskare vid NAI ledde fokusgrupper inom olika ämnesområden såsom Hiv/Aids, NEPAD, konflikter och konfliktlösning.

Under året har institutet dessutom gjort flera samarrangemang med Föreningen för Utvecklingsfrågor (FUF) i Stockholm. Två av dessa, *Ett stabilt stora Sjöområde-grunden för ett stabilt Afrika* (14/11) samt *Västsahara i fokus – ett seminarium om natur-resursernas politiska betydelse i Västsaharakonflikten* (24/11), var halvdagsseminarier som lockade ca 100 deltagare till vardera arrangemang.

Arkivprojektet¹

Nordiska Afrikainstitutet har sedan 1994 engagerat sig i att dokumentera det nordiska stödet till den nationella frihetskampen i södra Afrika under åren 1960-1990. Insatserna har fört NAI i kontakt med många institutioner och organisationer i södra Afrika, som under de senaste åren startat projekt för att dokumentera kampen för sina länders frigörelse från kolonialism och förtryck. I flera fall har man kunnat konstatera att arkiven saknat viktigt material och förfrågningar efter dokument, foton m.m. har därför bl.a. riktats till de nordiska länderna.

För att ge en allmän överblick över vad som fanns tillgängligt i Norden, inledde NAI 2003 en kartläggning över arkiv som kunde vara av intresse för forsknings- och dokumentationsprojekt i Afrika. I Sverige gällde det främst material hos Afrikagrupperna och deras rekryteringsorganisation ARO, ISAK, Svenska Kyrkan, Lutherhjälpen,

---

¹ Arkivprojektet redovisas under policyrelaterade aktiviteter eftersom det är ett extrenfinansierat projekt som institutet genomför på uppdrag av det svenska utrikesdepartementet och Sida

Emmaus Björkå, Brödet och Fiskarna samt flera enskilda arkiv. Under 2005 finansierade NAI digitaliseringen av ett projekt om sydafrikansk och svensk musik under befrielsekampen samt ett intervjuprojekt i Sverige, Sydafrika och Namibia. I Norge förtecknades också ett antal enskilda organisationers arkiv som Mellomkirkelig råd, Fellesrådet for Afrika, Norsk Folkehjelp, Norsk Aksjon mot Apartheid, Arbeidernes Internasjonale Støttekomite m.fl. Liknande förteckningar gjordes även över organisationer i Finland och Danmark. Alla förteckningar upprättades på engelska och finns nu tillgängliga i en databas.

Vidare finansierade NAI under 2005 dokumenteringsarbetet i Finland som utfördes av kommittén *Archives of the Anti-Colonial Resistance and the Liberation Struggle* (AACRLS) som startats på uppdrag av samma kommitté i Namibia. Två studenter anställdes på deltid för att gå igenom finskt arkivmaterial, framförallt vad gällde Namibia. De utförde också intervjuer med personer aktiva i solidaritetsrörelsen i Finland. Arbetet med att digitalisera det dokumenterade materialet kommer att ske under 2006.

Det nordiska arkivprojektet har under 2005 presenterats genom en utställning i Institutets bibliotek. Utställningsexemplar av arkivbilder och affischer skänktes under 2005 till Sydafrika: Apartheidmuseet och Freedom Park; i Namibia: Namibias Nationalarkiv och SWAPO Party Archive and Research Centre (SPARC).

Ett mycket viktigt dokumentationsarbete görs idag i södra Afrika när det gäller att bevara såväl muntlig som skriftlig dokumentation över denna väsentliga period i ländernas historia. Nordiska Afrikainstitutet fick under 2004 flera förfrågningar om stöd till lokala projekt och institutet förklarade sig då berett att vara kanal för bistånd till historiprojekt av denna karaktär. NAI:s stöd skulle i varje enskilt fall innebära en delfinansiering, fungera katalytiskt och projekten skulle ha en hög grad av lokalt ägande. Under 2005 fortsatte detta stöd till SPARC och ett dokumentationsprojekt i Angola.

SPARC påbörjade sitt projekt i augusti 2003 i syfte att skapa ett diskussionsforum och göra SWAPO: s historia tillgänglig för allmänheten. Projektet har en budget på över 6 miljoner kronor och omfattar sortering, registrering och digitalisering av närmare tre miljoner dokument och ett omfattande bildmaterial. En väsentlig del av materialet kommer från SWAPO: s tidigare kontor i Norden. Under 2005 finansierade NAI kostnader för en dataexpert, viss utrustning och transport av dokument till Namibia.

Det andra projektet gäller Lúcio Laras stora dokumentsamling i Angola från 1961 – 1965. Lúcio Lara, som var med och bildade befrielseörelsen MPLA på 1950-talet, har under hela den nationella frigörelsetiden sparat dokument, protokoll och brev. Arbetet har inneburit att digitalisera och klassificera dokumenten och ge ut en volym med utvalda dokument och kommentarer. Genom ett bidrag från NAI kunde en bok framställas under 2005.

Under 2005 har ett intervjuprojekt förberetts genom Mwalimu Nyerere Foundation för forskning kring OAU: s befrielsekommittés arbete i Tanzania.

Vid institutet görs nu ett tidskrävande arbete för att lägga in ca 40 000 dokument i projektets databas. Det gäller den svenska arkivsamling som finns på NAI och som digitaliserades 2003.

Under 2005 arbetade tre personer vid institutet på deltid med arkivprojektet, vilket motsvarar drygt ett personår.

Databasen *Africanists in the Nordic Countries*

Databasen *Africanists in the Nordic Countries* administreras av Nordiska Afrikainstitutet. Data inlämnas av forskare, doktorander och mastersstuderande i Norden med humanistisk eller samhällsvetenskaplig inriktning på sin forskning och med fokus på Afrika. Avsikten med databasen är att främja forskningssamarbete, inklusive nätverksbyggande och att underlätta för praktiker att hitta information om afrikaforskning i Norden. Databasen uppdateras regelbundet och innehåller för närvarande uppgifter inlämnade av 323 forskare. Webbsidan har under 2005 haft 8 182 besök.

BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

Verksamhetsmål

Bevaka, förvärva samt tillgängliggöra litteratur och andra elektroniska och fysiska informationsbärare av relevans för forskning, studier och information om det moderna Afrika. Biblioteket ska tillhandahålla låne-, referens- och informationsservice samt vara en aktiv del av det nordiska och internationella kunskapssamhället.

Åtterrapporering

I regleringsbrevet för 2005 återfinns följande krav på åiterrapporering:

Institutet skall redovisa användningen av biblioteket och dess publikationer hos relevanta intressegrupper. Institutet skall för biblioteks- och dokumentationsverksamheten särskilt redovisa hur de biblioteks- och informationstjänster som erbjuds via nätet och lokalt har utvecklats för att motsvara behoven hos användare i Norden.

I regleringsbrevet för 2005 står dessutom att institutet ska redovisa för arkivprojektet under biblioteksverksamheten. Arkivprojektet redovisas under policyrelaterade aktiviteter eftersom det är ett externfinansierat projekt som institutet genomför på uppdrag av det svenska utrikesdepartementet och Sida (se s. 26).

Finansiering och intäkter

Bibliotekets verksamhet finansieras dels över institutets ordinarie budget, dels genom ett årligt bidrag från Uppsala universitetsbibliotek. Biblioteket får ersättning från Kungl. Biblioteket i Stockholm för att täcka en del av kostnaderna för fjärlån till andra svenska bibliotek av böcker och har även vissa intäkter för artikelkopiering och ersättning av förkomna böcker.

Den löpande verksamheten 2005

Under året har biblioteket deltagit aktivt i arbetet med institutets nya webbplats. Ett sätt att synliggöra biblioteket och dess tryckta och elektroniska resurser är att finnas med i de nationella samkatalogerna i respektive land. Idag bidrar biblioteket med katalogposter endast till svenska Libris. Kontakt har tagits med nationalbiblioteket på Island, Landsbókasafn Íslands för att om möjligt kunna delta med katalogposter i den isländska samkatalogen Gegnir.

Bibliotekets deltagande i databasen *Africa-Wide NiPAD* från National Inquiry Services Centre (NISC) i Sydafrika har visat sig erbjuda ännu en ingång till bibliotekets samling. Den information som tillkommer i form av andra institutioners bidrag kompletterar ofta våra egna poster med både sammanfattningar och kapitelindexering. Detta har blivit extra tydligt sedan biblioteket utvidgade prenumerationen av *African Studies* till att även omfatta *South African Studies*. (Den utökade prenumerationen kallas för *Africa-Wide NiPAD*) Boken *Att studera Afrika* finns numera i en engelsk pdf-version på bibliotekets webbplats. En del av bibliotekets nordiska användare läser inte svenska. Detta gäller speciellt de studenter och forskare som deltar i olika utbytesprogram vid nordiska universitet och högskolor. Boken ger både ämnesintroduktioner samt vägledning vid litteratur-sökning. Genom projektet *Fråga biblioteket* har biblioteket bidragit med

hänvisningar till användbara länkresurser och litteratur till SVTs Kunskapskanalens program. Under hösten tjänsten ”Boka en bibliotekarie” introducerats där användare kan boka en halv-timmes handledning, främst i informationsökning i olika former. Detta är också ett led i bibliotekets anpassning till funktionshindrade.

Verksamheten på biblioteket har detta år präglats av de ombyggnader/renoveringar som skett i huset och biblioteket. Bibliotekets magasinsutrymmen har flyttats och ligger numera i direkt anslutning till bibliotekslokalerna i källarutrymmen. I samband med de omfattande renoveringarna blev det vattenläckage i mars i lädersamlingen i biblioteket. Flera hyllmeter drabbades, men av dessa lyckades större delen renoveras genom frystorkning. Främst var det sektionerna med material om Etiopien, Eritrea, Kenya, Libyen och Västafrika som drabbades. Vattenläckaget, ombyggnaden och en asbestsanering i december medförde att biblioteket tidvis har varit stängt. Både faktiska lånesiffrorna och besökssiffrorna har gått ner.

Information och lån

Användarundersökningarna som genomfördes under förra året har utvärderats. I stort sett är användarna nöjda med det biblioteket erbjuder, men några större slutsatser går inte att dra då svarsfrekvensen var låg, mycket beroende på ombyggnader i biblioteket vid den tiden. Referensverksamheten diskuterades under senvåren ur ett kvalitetssäkringsperspektiv. Särskilt diskuterades balansgången mellan bibliotekariens pedagogiska roll och användarens förväntningar, en diskussion som förs i hela biblioteksvärlden. En del av bibliotekets material kräver mer vägledning än handledning för att bibliotekets användare skall kunna hitta till det. Det gäller framförallt bibliotekets samling av statstryck. De olika diskussionerna ledde till en gemensam syn på dessa frågor som dokumenterades på intranätet.

Bibliotekets besöksmätare har varit i funktion endast under hösten p.g.a den flyttade entrén till institutet. Därför är det vanskligt att jämföra årets besökssiffror med tidigare år. Siffrorna för hösten visar dock att biblioteket har haft färre besök denna höst, ca 1000 färre mot hösten 2004. Lånesiffrorna visar en ökning med 1846 lån men de unika lånen har minskat med ca 500. Under våren ändrades rutinerna i ALEPH lånesystem och automatiska omlån sattes i bruk för vissa låntagargrupper. I siffran 12490 ingår dessa omlån. Referens-frågorna fortsätter att gå ner. Samtidigt sker en ökning av användandet av bibliotekets elektroniska tjänster såsom *A Guide to Africa on the Internet*.

Tabell 6a Referensfrågor

	2002	2003	2004	2005
	878	1080	742	553

Tabell 6b Lån

	2002	2003	2004	2005
Lokala lån	10441	9880	9012	10596
Fjärrlån	1367	1975	1632	1894
Totalt	11808	11855	10644	12490

Tabell 6c Besökare

	2002	2003	2004	2005
Per dag	85	96	109	-
Totalt	19286	21822	24746	10 586 (ht)

Användarundervisning

Biblioteket har fortsatt hållit regelbundna biblioteksintroduktioner för interna och externa användare. Användarundersökningen som genomfördes under hösten 2004 visade att de som deltagit i användarundervisningen i högre grad hittar till och använder sig av bibliotekets resurser. Vid visningar i biblioteket och dess elektroniska resurser har boken ”Att studera Afrika” som ligger i pdf-format på bibliotekets webbsidor visat sig vara ett värdefullt komplement då det ger studenter och forskare en möjlighet att fördjupa sig i olika moment efter visningen. I år har både antalet visningar och deltagare minskat. Tabellen undervisningstimmar, se nedan, syftar på de kurser bibliotekspersonalen ger i hur man söker, värderar och refererar till information och/eller använder biblioteket och dess tjänster (SCBs definition)

Tabell 7 Undervisningstimmar

	2002	2003	2004	2005
Deltagare	597	604	593	373
Timmar	92	104	88,5	71,5

Det elektroniska biblioteket

Det gångna året har i hög grad präglats av dubbelarbete. Dels har den befintliga webbplatsen hållits aktuell och uppdaterad, men framför allt har arbetet koncentrerats på institutets nya webbplats som kommer att lanseras 2006. Några nyheter har dock tillkommit på dagens webbplats. T.ex. *Studying Africa. A Guide to the Sources* (hela *Att studera Afrika* i engelsk översättning) och *Boka bibliotekarie*, en tjänst för att boka en visning av biblioteket eller för att få handledning i informationssökning.

Eftersom institutets webbplats är en allt viktigare kommunikations- och distributionskanal för biblioteket har stora resurser lagts på arbetet i webbprojektgruppen. Där bedrivs den gemensamma utvecklingen. Med den som grund har arbetet med biblioteksdelen av webbplatsen fortsatt. Utgångspunkten har varit att sätta användaren i centrum.

Några viktiga frågeställningar har varit: Hur ska biblioteket kunna underlätta användningen av webbplatsen för bibliotekets olika typer av användare? Hur ska vi arbeta vidare med "A Guide to Africa on the Internet"? Genom att dessa frågor har funnits med i webbprojekt-gruppens arbete har de varit viktiga i valet av den nya webbplatsens publiceringsverktyg. Det verktyg som valdes (Roxen CMS) klarar alla tekniska krav för att lösa ovanstående frågor. På samma sätt har bibliotekets behov och krav funnits med i arbetet med struktur, funktionalitet och design av webbplatsen. Särskild uppmärksamhet ägnas också integrationen av bibliotekets katalog (NOAK). Det arbetssätt som under året implementerats för bibliotekets intranätssidor (varje medarbetare uppdaterar själv all information som rör hennes/hans ansvarsområde) kommer att kunna tillämpas på den kommande webbplatsen genom att ett publiceringsverktyg (CMS) skall användas. Även detta är helt i linje med önskemål från biblioteket.

Statistiken för användandet av det elektroniska biblioteket behöver utvecklas för att kunna mäta och analysera vad användarna gör. Att hitta jämförbara statistiska mätmetoder för det digitala biblioteket är ett problem som biblioteket delar med resten av biblioteksvärlden. Då biblioteket har flertalet användare på distans är det av stor vikt att på sikt få ett grepp om användningen. Institutet betalar för många av de elektroniska resurser biblioteket erbjuder och där måste bibliotekets i dagsläget förlita sig på företagens kommersiella statistiska uppgifter. Användandet av bibliotekets elektroniska tjänster har ökat med undantag av bibliotekets elektroniska tidskrifter. Anledningen kan vara att tillgången till olika prenumerationer varierar.

Tabell 8a Virtuella besök på NAIs bibliotek

Webbsidor/sidleverans	2003	2004	2005
Biblioteket	54560	52007	66692
Personal, biblioteket	2453	1939	2923
100 vägar till Afrika	217	2153	5262
Länksamlingen	53673	49190	57898
Totalt	110903	105289	132775

Tabell 8b Bibliotekskatalogen NOAK/Aleph

	2003	2004	2005
Sökningar i OPAC (Open Public Access Catalogue)	28630	27399	25873
Funktioner/Functions	190066	145163	345906

Tabell 8c Exempel på användning av elektroniska betalresurser

African studies, NISC database /Africa-Wide NiPAD	2003	2004	2005
Besök	497	770	754
Sökningar	3044	2196	2370
Visade dokument	66261	67382	86411
Ebsco/e-tidskrifter	2003	2004	2005
Fulltextartiklar	1144	1441	912

Förvärv

Biblioteket har under det gångna året varit sysselsatta med att förstärka och förbättra förvärvs-organisationen, samt med att skapa en mer tydlig ansvarsfördelning i arbetsgruppen. Förvärvsgruppen som består av fyra bibliotekarier har jobbat med att finslipa rutiner och att skapa kontinuitet kring selektionen av böcker, samt kring det praktiska förvärvet. Det har stärkt bokförvärvet avsevärt och förvärvsstatistiken visar en uppgång med drygt 30%. En kartläggning av bokförvärvet under de senaste tio åren i ländersamlingen genomfördes under våren, vilket gav en fingervisning om inom vilka geografiska/språkliga områden speciella insatser behöver göras. En upprustning av portugisisk litteratur har också gjorts under året. Förvärvet av statstryck under 2005 har ökat med 48% delvis p g a förbättrade kontakter med bibliotekets agenter.

Genomgång av tidskriftsbeståndet sker fortlöpande i samband med att prenumerationerna förnyas. Antalet prenumerationer förblir omkring 500 mer eller mindre frekventa titlar och det finns en jämn balans mellan uppsagda och nya prenumerationer.

En *Policy för mediaförsörjning vid Nordiska Afrikainstitutet* har utarbetats. Dokumentet beskriver bibliotekets förvärvspolicy, bibliotekets samlingar, beståndsutveckling, samt de praktiska urvalsmetoder som tillämpas.

Biblioteket har fortsatt samarbete med Uppsala universitetsbibliotek i förvärvsfrågor som främst rör e-media. En fokusering sker på att ständigt uppdatera och utveckla det digitala biblioteket, både med tanke på lokala och externa användare. Under 2004 och 2005 har biblioteket prenumererat på en databas med elektroniska böcker, där många titlar var Afrika-specifika, men på grund av en kraftig prishöjning inför nästa år blev biblioteket under hösten nödsakade att säga upp prenumerationen.

Utbudet av elektroniska tidskrifter med fokus på Afrika ökar. Bibliotekets användare har hittills haft tillgång till elektroniska tidskrifter i flera olika databaser, såsom NAI EJS (Nordic Africa Institute Electronic Journals), Universitetsbibliotekets elektroniska tidskrifter, samt gratis elektroniska tidskrifter (Open access journals) som är fritt tillgängliga på Internet. För att underlätta för bibliotekets användare har arbetet med samla elektroniska tidskrifter med fokus på Afrika i en enda gemensam databas kallad AtoZ fortsatt under 2005. Databasen innehåller i nuläget drygt 500 Afrikaspecifika elektroniska tidskrifter. I samband med lanseringen av institutets nya webbplats kommer AtoZ att

utgöra ett viktigt verktyg - både för lokala och externa användare. Redan i ett initialt skede har 326 elektroniska tidskrifter använts sammanlagt 2165 gånger.

Tabell 9a Förvärv monografier och statstryck

	2002	2003	2004	2005
Monografier	1990	1814	1682	2262
Statstryck	466	697	745	1101

Tabell 9b Förvärv tidskrifter

	2002	2003	2004	2005
Tryckta	624	608	500	500
E-tidskrifter	-	-	131	126

Katalogisering och indexering

Katalogiseringsflödet har effektiviserats genom en ny arbetsordning för att undvika restantier. Registrervård, dvs. översyn av bibliotekskatalogens register över namn, ämnesord m.m. bedrivs fortlöpande. Katalog- och systemansvariga har tillsammans arbetat med en uppbyggnad av bibliotekskatalogen inför uppgraderingen av Aleph. I samband med flyttningen av magasinet skedde en omorganisering och gallring av monografierna. Monografier publicerade före 1986 magasineras och beredde plats för nyförvärv i biblioteket. Samtidigt skedde en retrospektiv katalogisering av viss litteratur. Magasinet förbereds för att kunna öppnas för besökare. En revidering av bibliotekets policy i fråga om urvalet av tidskriftsartiklar för indexering har också genomförts under året. Biblioteket har under drygt ett decennium valt ut artiklar från de viktigaste akademiska tidskrifterna och lagt in dem i bibliotekskatalogen NOAK. Numera är de flesta artiklar sökbara i olika databaser, som finns tillgängliga vid de flesta universitets- och högskolor och indexeringen är därför begränsad till artiklar som inte finns i andra databaser. Kartprojektet där bibliotekets omfattande samling av Afrikakartor registreras och görs sökbara är på väg att avslutas.

Bibliotekssystemet NOAK/Aleph

För att kunna uppgradera bibliotekssystemet till ver. 16.02 av Aleph 500 införskaffades en ny server som installerades i början av juni. Uppgraderingen av Noak påbörjades i slutet av augusti. Den 8 september genomfördes en kursdag i den nya versionen för all personal under ledning av Thomas Trakell från Fujitsu. Den nya servern med uppgraderingen togs i produktion enligt tidsplanen den 5 oktober. På det hela taget gick uppgraderingen smärtfritt. Noak innehåller i dagsläget ca 70 000 poster. Under året har ca. 1500 av dessa exporterats till databasen Africa-Wide.

Bibliotekets intranät

Förra årets omstrukturering av bibliotekets intranätssidor har i år följts upp med en radikal förändring av arbetssättet med sidorna. Nu kan, och ska, varje medarbetare själv uppdatera all information som rör hennes/hans ansvarsområde. Systemet blir mindre sårbart eftersom det också är möjligt att gå in för varandra och ansvarstagandet för informationen ökar. Intranätssidorna har också kompletterats med en enkel applikation för ett gemensamt kalendarium där varje medarbetare kan lägga in sina möten, kurser, ledigheter osv.

Copyright och upphovsrätt

EU-direktivet som styr upphovsrätt och copyright trädde i kraft 1 juli 2005. För bibliotekets del innebär den nya lagstiftningen att biblioteket är skyldigt att upplysa om upphovs-rättslagstiftningen, särskilt när det gäller kopiering av hela verk vilket inte längre är tillåtet. Regler och hänvisningar till mer information har anslagits vid kopiatorerna. När det gäller copyright för digitala resurser från Afrika finns det fortfarande en del oklarheter som biblioteket får ta upp från fall till fall.

Lokaler

Som nämndes tidigare i inledningen har verksamheten detta år präglats av de ombyggnader/renoveringar som skett i huset och biblioteket. Både besökarnas och bibliotekspersonalens tålamod prövades stort under året. Magasinsutrymmen är flyttade och ligger numera i direkt anslutning till bibliotekslokalerna i källarutrymmen. Tillgängligheten till samlingarna i magasinet har därmed ökat avsevärt. Tyvärr hindrades omflyttningarna i magasinet ett flertal gånger av vattenläckage. I slutet på året genomförde hyresvärden asbetsaneringar i biblioteket. Bokhyllor och böcker flyttades flera gånger för att möjliggöra detta. Detta medförde att vissa samlingar tidvis inte var tillgängliga men också att verksamheten i slutet på året i stort sett endast handlade om att hålla bibliotekets löpande verksamhet igång.

Marknadsföring

Biblioteket har deltagit i marknadsföringsplaneringen och bidragit med aktiviteter i samarbete med övriga på institutet. Institutets hela Kultur-nattsprogram var förlagd till biblioteket. Bokhyllorna på hjul öppnade nya möjligheter att utnyttja lokalerna till fullo. Bibliotekets trycksaker i form av bokslipsar e.t.c har setts över och fått en design som anknyter till de broschyrer som togs fram förra året. Biblioteket bidrar med länkar och litteraturtips till NAI newsletter som riktar sig till journalister.

Personal

Biblioteket har under året budgeterat för ca 8,75 tjänster. Utöver detta har biblioteket haft timtjänstgöring för rutinartade uppgifter, kvällsöppet på torsdagar samt för merarbetet som uppstod i samband med den tidigare nämnda vattenskadan och renoveringarna. Den senare bekostades till stor del av hyresvärden. Bibliotekschefen Marie-Louise Fendin slutade på biblioteket den sista augusti. Åsa Lund Moberg tillförordnades som bibliotekschef till och med sista augusti 2006 i avvaktan på institutets nya direktör som tillträder första januari. Under senare delen av hösten gjordes en organisationsöversyn med syftet att bygga upp en stabil organisation inom förvärvet på biblioteket.

Jämställdhet

Jämställdhetsaspekten har främst beaktats vid tillsättning av tjänster. De vakanser och vikariat som biblioteket har haft har medfört att under 2005 har fem kvinnor och fyra män varit anställda på biblioteket. Möjligheten att uppmuntra kvinnor att använda våra digitala resurser i högre grad har diskuterats eftersom bibliotekets användare av Internetdatorer främst är män. Kontakt har tagits med Studiefremjandet i Uppsala som arbetar med olika kvinnogrupsprojekt.

Kompetensutveckling och konferenser

Utbudet av kurser och konferenser har bevakats främst genom att följa med på den elektroniska listan *Biblist* samt genom att ta del av det kursutbud som erbjuds av bibliotek, företag inom sektorn och biblioteksföreningar i Sverige och Norden. I samband med organisationsöversynen på hösten samt de medarbetarsamtal som fördes då har ett antal områden identifieras som kräver kompetensutveckling, bl.a inom förvärvet. Under hösten deltog också flera bibliotekarier i fortbildning inom förvärvsfrågor.

Samarbete med andra bibliotek – lokalt och globalt

Under året har institutets bibliotek haft kontakt och utbyte med olika bibliotek och biblioteksföreningar framförallt i Norden. Bibliotekets anställda har regelbundet deltagit i de möten och utbildningsinsatser som Uppsala universitetsbibliotek och främst B-gruppen har erbjudit. Bibliotekets anställda har varit med på de seminarier och utbildningsinsatser som Kungliga biblioteket i Stockholm har anordnat för universitets- och högskolebiblioteken. Vid NorDoc-mötet i Ås, Norge i juni deltog 4 representanter från biblioteket. Biblioteket deltog också i AEGIS *European Conference of African Studies* på SOAS i London.

PUBLIKATIONSVERKSAMHETEN

Verksamhetsmål

Publicationsverksamheten skall sprida kvalificerad information om Afrika och afrikanska förhållanden genom att publicera manuskript av hög kvalitet, i första hand resultaten av institutets egen forskning, men även manuskript från institutets nordiska och afrikanska nätverk.

Åtterrapporering

Ovanstående beskrivning av verksamhetsmålet återfinns i regleringsbrevet för 2005. Där återfinns även följande krav på åiterrapporering:

Institutet skall redovisa spridningen av institutets publicerade skrifter, såväl kommersiell som övrig distribution (inklusive elektronisk sådan), dess omfattning, kostnader och intäkter.

Utgivning

Utgivningen sker i huvudsak på engelska vilket är naturligt då publicerade forskningsresultat måste kunna nå en internationell publik, framför allt i de länder i Afrika som forskningen handlar om.

Jämställdhet

Enheten arbetar för att uppnå en jämnare könsfördelning och beaktar detta i samband med nyanställningar. I utgivningen eftersträvas en balanserad sammansättning bland bidragande redaktörer och författare.

Tabell 10. Institutets utgivning under de fyra senaste verksamhetsåren.

Kategori	2002	2003	2004	2005
Afrikabiblioteket				
Afrikafakta				
Bibliografier				
Current African Issues		1	2	3
Discussion Papers	7	5	1	5
Document de Recherche			1	
Monografier	2	2	2	2
Antologier	6	1	5	4*
Research Reports	2	3	7	1
Bokkatalog	1	1	1	1**
Utgivning i samarbete med andra institutioner				
Studies on Emergencies and Disaster Relief (Sida)	1	1		
TOTALT	19	14	19	16

* I denna siffra ingår andra upplagan, andra tryckningen av *Rethinking Sexualities*, ed. Signe Arnfred

** Supplement till bokkatalog 2004/05

Förutom ovan nämnda skrifter ger institutet även ut bulletinen, *News from the Nordic Africa Institute*, som kommer ut med tre nummer per år. Den når ca 1 550 gratisprenumeranter, varav ca 750 i Norden, 550 i Afrika och 250 i övriga världen. *News*

from the Nordic Africa Institute finns dessutom i elektroniskt format. Pappersupplagan av News har medvetet dragits ner för att spara kostnaderna för tryckning och porto.

Under 2004 har ytterligare ett antal publikationer getts ut i elektronisk form på institutets webbsida. Institutets serier läggs nu ut på webbsidan för kostnadsfri nedladdning samtidigt som de går till tryck. När det gäller institutets monografier och antologier läggs dessa ut elektroniskt i allmänhet först när de tryckta upplagorna börjar ta slut. För närvarande finns drygt 100 titlar av institutets samlade utgivning (totalt drygt 600 titlar) tillgängliga på nätet. Statistiken över gjorda nedladdningar för 2005 (se tabell 8b nedan) visar att varje titel i genomsnitt laddats ner ca 1 050 gånger, för enstaka publikationer så mycket som 33 500 gånger.

Kostnaderna för institutets utgivning har förutom av försäljningsintäkter även delvis täckts av externa bidrag till vissa titlar. Under 2004 har de direkta verksamhetskostnaderna uppgått till ca 1,5 milj. kr varav ca hälften har täckts genom försäljning.

Publikationsverksamheten i siffror och diagram

I detta avsnitt visas spridningen av institutets skrifter, både den kommersiella genom institutet och dess distributörer (tabell 8a) och den övriga distributionen, både vad gäller nedladdningar av skrifter tillgängliga via institutets webbsida och gratisutskick (uttryckt i värdet) (tabell 8b–c). Tabell 9a–c visar ursprunget för institutets publicerade skrifter, dvs. om de har sin grund i institutets egen forsknings- och seminarieverksamhet, är samarbetsprojekt eller har helt externt ursprung. Intäkterna från institutets bokförsäljning framgår av tabell 8a. Publikationsverksamhetens sammanlagda kostnader för 2005 framgår av den sammanfattande tabellen under ”Avslutning” (sid. 48)

Tabell 11. Bokförsäljningen genom olika distributörer 2002–2005 (tkr, löpande priser)

	Nordiska distr	UK-distr	USA-distr	NAI	Totalt
2003	86	77	141	612	916
2004	70	55	66	433	624
2005	77	35	154*	466	732

*exkl. direkta marknadsföringskostnader på 22 tkr (bokförda under 2005)

Kommentar:

Försäljningsintäkterna har ökat något jämfört med 2004. Försäljningsmöjligheter har dock påverkats negativt av att en del av budgetutrymmet för marknadsföring tagits i anspråk av organisatoriska åtgärder såsom t ex lagerflytt vilket under 2005 har minskat möjligheter till effektiv marknadsföring.

Den brittiska distributören (i tabellen ”UK-distr.”) ombesörjer numera i praktiken endast bokhandlare vilket förklarar nergången där. Distribution till övriga kunder i Storbritannien sker huvudsakligen via andra kanaler. Försäljningssiffrorna i USA är fr. o m. 2005 nettoförsäljning, d v s efter avdrag för marknadsföringskostnader där). USA försäljningen visar en mycket positiv trend. Detta är möjligen ett resultat av att Institutet

börjat marknadsföra böckerna även utanför den strikt akademiska gruppen ”African Studies Scholars” och bl a även riktat sig till de målgrupper som är intresserade av utvecklingsfrågor i allmänhet. Motsvarande försök har hittills inte gjorts inom andra områden.

Tabell 12. Nedladdningar av institutets elektroniska publikationer 2002–2005

	2003 antal titlar	2003 ned- laddn.	2003 nedladd/ titel	2004 antal titlar	2004 ned- laddn.	2004 nedlad d/titel	2005 antal titlar	2005 ned- laddn.	2005 nedladd/ titel
Current African Issues	5	9 580	1 916	10	8 007	801	13	12 288	945
Discussion Paper	16	24 469	1 529	19	19 533	1 028	26	15 480	595
"Övriga skrifter"	6	33 086	5 514	6	42 120	7020	10	50 424	5 024
Research Report	25	14 788	592	48	27 651	576	57	39 008	684
Studies in Emergencies.	4	1 003	251	6	632	105	6	466	77
	56	82 926	1 481	89	97 943	1 100	112	117 666	1 050

Kommentar:

Antalet titlar som finns gratis tillgängliga via institutets webbsida ökar stadigt. Alla nya titlar av de serier som omnämns i tabellen ovan läggs ut direkt i samband med tryckningen, dessutom läggs efterhand även äldre titlar ut. Det ökade antalet, och andelen av, äldre titlar är troligen den främsta förklaringen till att det genomsnittliga antalet nedladdningar per titel minskar något. Under rubriken ”Övriga skrifter” märks speciellt två svenska titlar *100 vägar till Afrika* (12845 nedladdningar (2004: 23 500)) och *Att studera Afrika* (33 560 nedladdningar (2004: 16 100)). Dessa två skrifter står ensamma för inte mindre än 39% (2004: 43%) av antalet nedladdningar.

Tabell 13. Gratisdistribution av institutets publikationer 2002–2005 (sammanlagt värde, förlagsnettopris, tkr)

	2003	2004	2005
Till Norden	132	251	177
Till Afrika	207	158	137
Till övriga områden	43	22	102

Kommentar:

En översyn av principer för gratisdistribution har påbörjats under 2005 och bl.a. har samtliga aktuella mottagarbibliotek ombetts att bekräfta sina kontaktuppgifter och i vilken omfattning de önskar/behöver institutets publikationer. Institutet har en generös linje när det gäller gratisdistribution till de viktigaste universitets- och nationella bibliotek i Afrika samt till strategiskt viktiga mottagare i Norden (och delvis i övriga världen). För att minska fraktkostnaderna för utskicken tillämpas dock viss restriktivitet och samordnade utskick eftersträvas.

I tabellen inkluderas (under ”övriga områden”) också den relativt omfattande distributionen av recensionsexemplar liksom de friexemplar som delas ut i samband med olika seminarier och konferenser arrangerade av institutet.

Tabell 14a. Utgivna manuskripts ursprung 2003–2005

	Interna	Samarbete	Externa
2003	6	-	7
2004	5	-	13
2005	6	2	7

Kommentar:

Förra året publicerade institutet fler titlar med externt ursprung än manuskript från institutets egna forskare och aktiviteter. Detta har nu åter jämnats ut men vi ser fortfarande ett stort intresse bland forskare utanför institutet att publicera sig genom institutet.

Tabell 14b. Utgivna manuskript: Författarnas fördelning på Afrika/Norden 2003–2005

	Afrika			Norden			Övrigt		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Bidrag i antologi	6	28	22	5	29	2	6	16	12
Monografi	4	4	2	5	4	6	2	1	4

Tabell 14c. Utgivna manuskript: Författarnas fördelning på kvinnor/män 2003–2005

	Kvinna			Man		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Bidrag i antologi	1	37	20	16	36	39
Monografi	4	3	3	7	6	9

Kommentar:

Den geografiska fördelningen av författare visar i år en minskning från Norden, en ökning från övriga världen och bibehållet ganska stort bidrag från Afrika. Antologier: Fördelningen kvinnliga resp. manliga författare under 2005 är inte lika jämn som under 2004 men den kvinnliga representationen är ändå ganska hög. Monografier: Manliga författare har fortsatt hög representation.

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSLPAN

Mål

Myndigheten skall verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Åtterrapporeringskrav

Nordiska Afrikainstitutet skall redovisa mål och måluppfyllelse för kompetensförsörjningen i förhållande till verksamhetens mål och resultat. Av redovisningen ska framgå i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjningen under 2005 har uppnåtts, vilka åtgärder som vidtagits och vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning under 2006 respektive 2007-2008. Inom ramen för detta skall myndighetens insatser för att främja etnisk och kulturell mångfald och ökad hälsa samt för att åstadkomma en ändamålsenlig åldersstruktur, könsfördelning och rörlighet bland personalen framgå. Redovisningen skall göras för grupper av anställda inom de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens, om så är lämpligt.

Medarbetare

Under 2005 var medelantalet anställda 52 personer, 36 kvinnor och 16 män. Institutets strävan är att ha en jämn könsfördelning och att medarbetarna skall ha olika livserfarenhet och åldersstruktur. I ledningsgruppen vid institutet ingår för närvarande fem personer, fyra kvinnor och en man.

Jämställdhet

Följande jämställdhetsmål var framtagna för 2005:

- Underlätta för föräldralediga att återgå till arbetet efter ledigheten. Samtliga enhetschefer skall ha förberedande samtal med föräldralediga före återgång i arbetet. Dessutom skall viktig information skickas till medarbetare som är föräldralediga.
- Samtliga medarbetare vid NAI skall känna till policyn och handlingsplanen mot sexuella trakasserier samt känna till vem de skall vända sig till om de blir utsatta. Policyn och handlingsplanen har gått igenom på ett personalmöte.
- Samtliga medarbetare skall få information om sexuella trakasserier. Information om sexuella trakasserier genomfördes på ett personalmöte.
- Vid rekrytering av nya medarbetare skall en jämnare könsfördelning eftersträvas vid NAI.

I samband med rekrytering av en medarbetare till publikationsenheten anställdes en man vilket har medfört att det inte enbart är kvinnor på enheten.

- Samtliga chefer skall ha medarbetarsamtal med sina medarbetare och individuella utvecklingsplaner skall upprättas.

Samtliga chefer genomförde medarbetarsamtal under 2005.

- Inga osakliga löneskillnader skall förekomma på Institutet. En lönekartläggning genomfördes under 2005.

Mål för 2006: Öka andelen män anställda vid institutet och att rekrytera medarbetare som har olika livserfarenhet. Det långsiktiga målet är att 40 % av institutets medarbetare skall representeras av det ena könet.

Personalomsättningen vid institutet var under 2005 11 %. Det är viktigt att institutets medarbetare är anställningsbara och därför kommer under 2006 arbetet med att ta fram det långsiktiga kompetensbehovet att påbörjas.

Etnisk- och kulturell mångfald

Nordiska Afrikainstitutet är en mångkulturell arbetsplats som har medarbetare som kommer från olika kulturer. För institutet är det viktigt att ta vara på olikheterna och att ha en positiv helhetssyn på människor och att betrakta olikheterna som en tillgång. Det innebär också möjligheter till utveckling för både verksamheten och medarbetarna. Att arbeta för mångfald innebär att tillföra ny kunskap, nya erfarenheter, idéer och perspektiv i verksamheten. Institutet ingår i nätverket "Framtidsskapet" som har som mål att medvetandegöra organisationer och företag vad de kan vinna på att verka mångfaldsorienterat. Nätverket tog bland annat fram en film som visade hur arbetsgivare och skolungdomar såg på mångfald. Under 2005 genomfördes en personaldag som hade mångfald som tema.

Under 2006 är målet att ta fram en modell för att avidentifiera ansökningshandlingar. Våren 2006 kommer samtliga medarbetare att genomgå en utbildning i konflikthantering. Syftet är att utveckla medarbetarnas förmåga till kommunikation för att kunna förebygga och hantera konflikter.

Delaktighet och samverkan

En stor utmaning är att skapa delaktighet och ge medarbetarna möjlighet att påverka sin arbetssituation och förhållandena på arbetsplatsen. Det krävs ett gott samarbete i samverkansgruppen mellan arbetsgivare och fackliga organisationer för att uppnå detta. Dessutom tillsätts arbetsgrupper vid behov när någon specifik fråga behöver ses över. Viktiga fora för att skapa delaktighet är också arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Arbetsplatsträffar måste genomföras för att beslut och förändringar skall kunna förankras och samtliga medarbetare skall årligen delta i ett strukturerat och planerat medarbetarsamtal. En mall finns som skall användas under medarbetarsamtalet. På det sättet har det säkerställts att samtliga samtal har samma kvalitet oavsett vem som har haft ansvaret för samtalet.

Varje vecka genomförs ett personalmöte som samtliga medarbetare deltar i. På mötena ges aktuell information och på programmet finns också ett tema.

Mål för 2006: Att skapa en modell för hur de övergripande målen skall brytas ner på enhets- och individnivå. Att ta fram en värdegrund som är gemensam för verksamheten.

Personalutveckling

Medarbetarnas motivation, kunskaper och engagemang är av avgörande betydelse för utvecklingen av institutet och därför planeras kompetenshöjande insatser som samtliga medarbetare vid institutet kan delta i men även kompetensutveckling som endast medarbetare inom samma enhet har behov av. Dessutom skall samtliga medarbetare ha en individuell utvecklingsplan som skall tas fram under det årliga medarbetarsamtalet. Samtliga medarbetare har en kompetenspeng på 3000 kr/år som kan användas för kompetensutveckling. Under 2006 kommer en satsning att genomföras på utbildning i kommunikation som samtliga medarbetare skall delta i samt utveckling av ledarskapet vid institutet.

Mål för 2006: Att inventera vilken kompetens som finns på institutet samt att analysera vilket kompetensbehov som kommer att behövas på lång sikt. Utgångspunkt är Statens kvalitets- och kompetensråds material *Planera för kompetens – en handledning*.

Arbetsmiljö och friskvård

För att minska sjukfrånvaron och skapa en attraktiv arbetsplats med en god arbetsmiljö krävs en långsiktig strategi i arbetsmiljöarbetet. Det ställer krav på ett aktivt ledarskap med fokus på arbetsmiljöfrågor. Det förutsätter också att ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs och därför finns en arbetsmiljöplan vid institutet som beskriver arbetsmiljöarbetet. En rad aktiviteter har därefter genomförts. Det är viktigt att arbeta förebyggande för att minska uppkomsten av nya sjukfall. Tidiga insatser är lönsamma. Rehabiliteringsutredningar har upprättats även om medarbetaren inte har varit sjukskriven för att dokumentera de åtgärder som har vidtagits för att förhindra att en medarbetare blir sjukskriven. Vid institutet finns en hälso- och friskvårdsgrupp med representanter från samtliga enheter som planerar och genomför hälso- och friskvårdsaktiviteter. Representanterna i hälso- och friskvårdsgruppen har till uppgift att tillsammans med den egna enheten planera aktiviteter som samtliga medarbetare vid institutet kan delta i. I representantens uppdrag ingår även att ta upp hälso- och friskvårdsfrågor på enhetsmöten och ta fram de behov som finns. Även under 2006 ingår temaveckor som enheterna ansvarar för. Institutet ingår i ett nätverk med tre andra småmyndigheter inom projektet ”Satsa Friskt”. Med anledning av det har en medarbetarenkät genomförts för att bland annat ta reda på hur medarbetarna upplevde sin arbetssituation. Under 2006 kommer en uppföljning av enkäten att genomföras. Institutet har också inom ramen för ”Satsa Friskt” fått medel för att vidta åtgärder för att minska sjukfrånvaron.

För att minska sjukfrånvaron under 2005 hade Institutet följande mål:

- Antalet medarbetare som har ont i kroppen skall minska med 3 %.
- Previa har gjort en översyn av ett antal arbetsplatser och gett tips på hur man skall sitta och organisera arbetsplatsen.
- Hälften av de medarbetare som upplever att det ofta förekommer stress skall kunna hantera stressen.

En studiecirkel om stresshantering har genomförts.

- Sjukfrånvaron bland kvinnor skall minska med 2 %.
- Ett antal medarbetare har fått en uppföljning av sina hälsoprofiler.
- Ingen medarbetare skall utsättas för mobbning eller kränkande särbehandling
- Ett handlingsplan mot diskriminerande behandling har tagits fram.

Målen för 2006

- Samtliga medarbetare skall kunna lösa och hantera egna konflikter.
- Färre medarbetare skall uppleva att det ofta förekommer stress.
- Den totala sjukfrånvaron bland samtliga medarbetare skall minska med 1 %.
- På varje enhet skall finnas medarbetare som skall kunna ge första hjälpen och hjärt- och lungräddning.
- Rutiner för hot- och våldssituationer skall tas fram.
- Öka sammanhållningen mellan arbetskamraterna.
- Utveckla ledarskapet så att vi får motiverande ledare.
- 60 % av medarbetarna skall regelbundet 2 gånger/månad använda friskvårdstimmen.
- 80 % av medarbetarna skall delta i minst tre hälso- och friskvårdsaktiviteter om året.
- Minst en av representanterna i hälso- och friskvårdsgruppen skall delta i en hälsoinspiratörsutbildning.
- 80 % av medarbetarna skall uppleva att arbetsmiljön vid NAI är god/mycket god.
- 10 % av sjukskrivningarna som har psykosociala orsaker och som är relaterade till arbetet skall minska.

Långsiktiga mål

- 75 % av medarbetarna skall regelbundet 2 gånger/månad använda friskvårdstimmen.
- 95 % av medarbetarna skall delta i minst tre hälso- och friskvårdsaktiviteter om året.
- Alla i hälso- och friskvårdsgruppen skall ha genomgått en hälsoinspiratörsutbildning
- Samtliga medarbetare skall uppleva att arbetsmiljön vid NAI är god/mycket god
- Ingen skall vara sjukskriven på grund av psykosociala skäl som är relaterade till arbetet

Bilaga: Personalekonomisk redovisning

Anställda

Under 2005 var medelantalet anställda 52 personer, 36 kvinnor och 16 män med följande åldersfördelning:

Kön	Ålder	Antal	Genomsnittsålder
Kvinnor	- 34 år	4	
	35 – 44 år	14	
	45 - 54 år	6	
	55 -	12	
	Samtliga	36	47,3
Män	- 34 år	1	
	35 – 44 år	6	
	45 - 54 år	4	
	55 -	5	
	Samtliga	16	48,3
Kvinnor och Män	- 34 år	5	
	35 – 44 år	20	
	45 – 54 år	10	
	55 -	17	
	Samtliga	52	47,6

Kompetens kategorier

Kompetens kategorier	Kvinnor	Män
Ledningskompetens	4	3
Kärnkompetens	20	8
Stödkompetens	12	5

Personalomsättning

Under 2005 uppgick personalomsättningen till 11 %. 5 medarbetare har rekryterats, samtliga tidsbegränsade anställningar. 6 medarbetare har slutat varav tre har gått i pension.

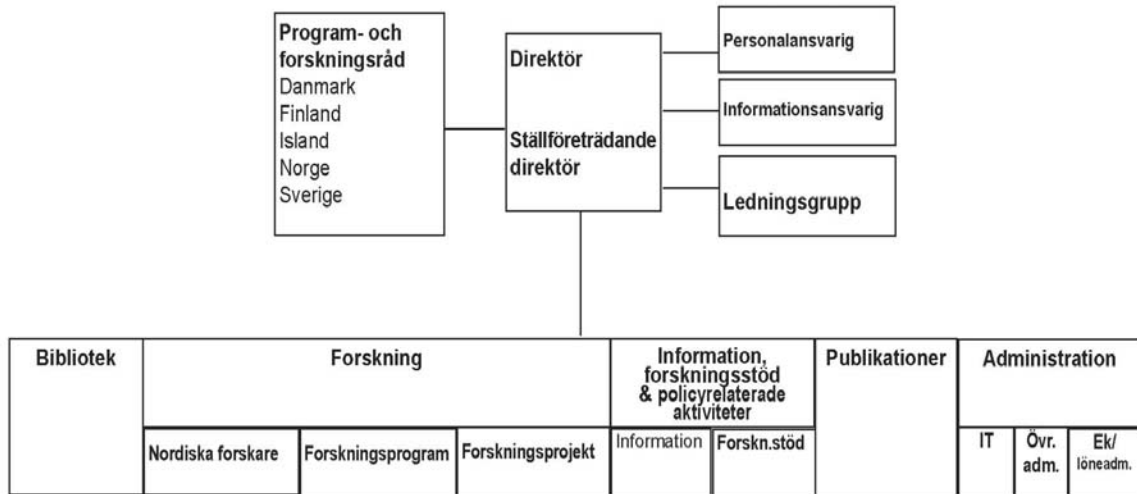
Sjukfrånvaro (%)

Sjukfrånvaro	2005
Totalt	5.4
Andelen 60 dagar eller mer	65.6
Kvinnor	7.1
Män	2.0
Anställda 30 – 49 år	3.2
Anställda 50 år –	8.6

Åldersgruppen 29 år och yngre omfattar mindre än tio anställda och redovisas inte.

ORGANISATIONSPLAN FÖR NORDISKA AFRIKAINSTITUTET

2005

Avslutning

Sammanfattande tabeller

Institutets totala kostnader 2005 (tkr.)

2005	Forskning*	Policyrelaterat	Bibliotek	Publikationer	Summa
Direkta verksamh kostn	5 161	4 661	1 214	1 390	12 425
Löner	7 610	4 141	3 640	2 719	18 111
Lokaler	1 270	317	2 450	499	4 536
Fördelade löner	1 656	901	792	591	3 940
Fördelade adm kostn	2 090	1 137	1 000	747	4 974
Summa (inkl. transf.)	17 787	11 157	9 096	5 946	43 986

*Kolumnen innehåller kostnader för hela forsknings- och seminarieverksamheten, dvs forskningsprogram, forskningschef och nordiska forskare, övrig forskning, rese- och studiestipendier, gästforskarprogram och seminarier (se tabeller 4-4 s.23-24).

Institutets totala kostnader 2004 (tkr.)

2004	Forskning		Bibliotek	Publikationer	Summa
	Forskning*	Policyrelaterat			
Direkta verksamh kostn	5 575	3 832	1 145	1 542	12 093
Löner	9 386	3 148	3 664	2 677	18 875
Lokaler	1 006	116	2 323	387	3 832
Fördelade löner	2 342	785	914	668	4 710
Fördelade adm kostn	2 222	755	844	622	4 444
Summa (inkl. transf.)	20 531	8 637	8 889	5 897	43 954

Institutets totala kostnader 2003 (tkr.)

2003	Forskning		Bibliotek	Publikationer	Summa
	Forskning	Policyrelaterat			
Direkta verksamh kostn	4 653	2 955	1 104	1 004	9 716
Löner	7 605	1 901	3 803	2 746	16 056
Lokaler	991	64	1 853	288	3 196
Fördelade löner	2 383	608	1 217	862	5 070
Fördelade adm kostn	2 495	323	1 201	601	4 620
Summa (inkl transf.)	18 127	5 852	9 178	5 500	38 657

Kommentarer till tabellerna:

Den totala omslutningen på verksamheten ligger på ungefär samma nivå som 2004. Vissa omfördelningar inom verksamhetsgrenarna kan märkas. Medan publikationsverksamheten legat på en relativt stadig nivå av 13% de närmast föregående åren, visar biblioteksverksamheten en svag nedgång, från 23% 2003 till 20% 2005. Under samma period har policyrelaterad forskning ökat från 15% till 25% år 2005. Övrig forskning har minskat från 46% år 2003 och 2004 till 40% f 2005.

Ovanstående kostnader för 2005 har finansierats enligt följande:

2005	Forskning	Policyrelaterat	Bibliotek	Publikationer	Summa
Int av ansl	-5 132	-2 793	-2 455	-1 833	-12 213
Int av avg/andra ers	-88	-18	-430	-808	-1 344
Int av bidr	-12 293	-5 884	-5 281	-3 923	-27 381
Finansiella int	-48	-26	-23	-17	-114
Summa int	-17 561	-8 721	-8 189	-6 581	-41 052
fr reservation	-226	-2 436	-907	635	-2 934
Summa	-17 787	-11 157	-9 096	-5 946	-43 986

Kostnader för 2004 finansierades enligt följande:

2004	Forskning	Policyrelaterat	Bibliotek	Publikationer	Summa
Int av ansl	-6 026	-2 049	-2 290	-1 687	-12 052
Int av avg/andra ers	-192	-20	-166	-806	-1 185
Int av bidr	-14 103	-5 694	-4 794	-3 941	-28 532
Finansiella int	-67	-23	-25	-19	-134
Summa int	-20 389	-7 786	-7 275	-6 453	-41 902
fr reservation	-142	-851	-1 614	556	-2 051
Summa	-20 531	-8 637	-8 889	-5 897	-43 954

Finansieringsöversikt 2005

Finansiering:	IB	Intäkter	Utnyttjade medel	UB
Anslag Sverige	0	-13 514 000	13 514 000	0
UD	-1 097 343	-11 500 000	11 550 315	-1 047 028
Sida	-1 904 523	-5 911 556	5 515 136	-2 300 944
Danmark	0	-3 805 500	3 805 500	0
Finland	0	-3 625 698	3 625 698	0
Norge	0	-3 696 000	3 696 000	0
Island	0	-226 000	226 000	0
Uppsala Univers bibl		-954 450	954 450	0
Länsarbetsnämnden		-603 733	603 733	0
Kungl bibl f fjärrlån		-76 132	76 132	0
Återbet publ bidr SLU		50 000	-50 000	0
Återbet översättn bidr fr EU		74 145	-74 145	0
Intäkt publikationsverks		-795 217	795 217	0
Övriga intäkter		-472 408	472 408	0
Finansiella intäkter		-113 560	113 560	0
Totalt finansiella medel som använts år 2005		-45 170 109	44 824 004	-3 347 972

Dessa medel har använts enligt följande:

Kostnader i verksamhetsavsnittet enl RR	41 515 238
Lämnade bidrag i transfereringsavsnittet enl RR	2 470 917
	43 986 155
Avgår ofinansierade kostnader enl spec årets kapitalförändring	-463 379
Avgår upplupna bidragsintäkter (kto 3599)	419
	-462 960
Totalt anslags- och externfinansierade driftkostn samt lämnade bidrag	43 523 195
Tillkommer årets investeringar i anläggning som anslagsfinansierats	1 300 810
	44 824 004

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2005	2004
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	12 213	12 052
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 344	1 185
Intäkter av bidrag		27 381	28 532
Finansiella intäkter	3	114	134
Summa		41 052	41 903
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-22 050	-23 546
Kostnader för lokaler		-5 769	-5 021
Övriga driftkostnader		-12 795	-13 105
Avskrivningar och nedskrivningar		-901	-805
Summa		-41 515	-42 477
Verksamhetsutfall		-463	-574
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		1 590	221
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		881	1 256
Lämnade bidrag		-2 471	-1 477
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	5	-463	-574

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2005-12-31	2004-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	6	1 322	922
Summa		1 322	922
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		447	201
Summa		447	201
Fordringar			
Kundfordringar		140	122
Fordringar hos andra myndigheter	7	271	78
Övriga fordringar		63	228
Summa		474	428
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	8	1 784	1 043
Upplupna bidragsintäkter		62	63
Summa		1 846	1 106
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	9	2 877	3 924
Kassa, postgiro och bank		241	143
Summa		3 118	4 067
SUMMA TILLGÅNGAR		7 207	6 724
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	10	2 223	1 727
Balanserad kapitalförändring	11	-1 308	-1 538
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-463	-574
Summa		452	-385
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	98	46
Summa		98	46
Skulder m.m.			
Skulder till andra myndigheter		644	1 030
Leverantörsskulder		599	800
Övriga skulder		417	410
Summa		1 660	2 240

Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	13	1 649	1 822
Oförbrukade bidrag	14	3 348	3 001
Summa		4 997	4 823

SUMMA KAPITAL OCH SKULDER **7 207** **6 724**

ANSLAGSREDOVISNING**Redovisning mot anslag**

Anslag (tkr)	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl regl. brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings belopp
	Not						
Uo 7 8:3 ap 1							
Ramanslag	15	0	13 514	0	0	13 514	13 514
Nordiska afrikainstitutet							0
Summa	0	13 514	0	0	13 514	13 514	0

FINANSIERINGSANALYS

(tkr)	Not	2005	2004
DRIFT			
Kostnader	16	-40 562	-41 739
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		12 213	12 052
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		1 344	1 185
Intäkter av bidrag		27 381	28 532
Övriga intäkter		114	134
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		41 052	41 903
Ökning(-) av lager		-246	-3
Ökning(-) av kortfristiga fordringar		-786	-72
Minskning(-) av kortfristiga skulder		-587	-1 540
KASSAFLÖDE TILL DRIFT		-1 129	-1 451
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-1 301	-330
Summa investeringsutgifter		-1 301	-330
Finansiering av investeringar			
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten		1 301	330
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		1 301	330
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		180	-464
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR		180	-464
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-2 471	-1 477
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-2 471	-1 477
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		1 590	221
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		881	1 256
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		2 471	1 477

KASSAFLÖDE		
TRANSFERERINGSVERKSAMHET	0	0

FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-949	-1 915
------------------------------------	-------------	---------------

**SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV
LIKVIDA MEDEL**

Likvida medel vid årets början	4 067	5 982
Minskning(-) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	-1 047	-2 131
Ökning(+) av banktillgodohavanden	98	66
Ökning(+) av avräkning med statsverket	<u>0</u>	<u>150</u>
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-949	-1 915
Likvida medel vid årets slut	3 118	4 067

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges)

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 5 tkr.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

Enligt regleringsbrevet ska NAI inte finansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten med lån i Riksgäldskontoret enligt Kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188). Sådana investeringar finansieras istället med anslagsmedel.

NAI kompenseras inte för mervärdesskatt enligt förordningen (1993:529) om myndigheters hantering av ingående mervärdesskatt.

Med undantag från förordningen (1994:14) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning får NAI inneha bankkonton i affärsbank för publikationsverksamheten. Eventuella räntetillgodohavanden får disponeras av institutet.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning sker halvårsvis.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning Inventarier
5 år	Bibliotekssystem
10 år	Byggnadsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringarna har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Varulagret värderas enligt lägsta värdets princip. Varulager för publikationer äldre än år 2003 värderas till 0 kr.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Rådsledamöter / andra styrelseuppdrag

	<u>Ersättning</u>
Harald Aspen	2
Sighvatur Björgvinsson United Nations University; Fisheries Training Program NDF, Island	1
Anna Brandt	2
Jonina Einarsdottir	2
Jeremy Gould	1
Ulf Göranson Didner & Gerge Fonder	2
Göte Hansson Folkuniversitetet Syd Folkuniversitetets riksstyrelse Livsmedelsekonomiska institutet	2

Nanna Hvidt	2
Niels Kastfelt	1
Juhani Toivonen	1

Ovanstående rådsledamöter har inga ytterligare förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Direktör Lennart Wohlgemuth	720
Fredsrådet, UD	
ECDPM, Maastricht	
Adviser, Independent Policy Group, Nigeria	
Förordnad som direktör 1996-09-01--2005-12-31	
Direktör Carin Norberg	720
Advisory Group f World Governance Assessment Project, ODI	
Förordnad som direktör 2006-01-01--2011-09-01	

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 46 i resultatredovisningen.

Noter

(tkr)

Resulträkning		2005	2004
Not 1	Intäkt av anslag		
	NAI finansierar investeringar i anläggningstillgångar med anslagsmedel. Årets investeringsbelopp redovisas direkt mot balansposten statskapital.		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen		
	- Intäkter avseende publikationsverksamhet	795	725
	- Övriga intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	537	448
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	12	12
	Summa	1 344	1 185
Not 3	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	112	132
	Övriga finansiella intäkter	2	2
	Summa	114	134
Not 4	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	14 264	14 462
	Övriga kostnader för personal	7 786	9 084
	Summa	22 050	23 546
Not 5	Årets kapitalförändring		
	Varulagerförändring	246	-3
	Avskrivningar	-901	-805
	Övriga periodiseringar	192	234
	Summa	-463	-574
Balansräkning		2005-12-31	2004-12-31
Not 6	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	9 450	9 120
	Årets anskaffningar	1 301	330
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-8 528	-7 723
	Årets avskrivningar	-901	-805
	Utgående bokfört värde	1 322	922

Not 7	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran skattekontot	238	43
	Övriga fordringar	<u>33</u>	<u>35</u>
	Summa	271	78
Not 8	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	1 417	747
	Övriga förutbetalda kostnader	<u>367</u>	<u>296</u>
	Summa	1 784	1 043
Not 9	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
	Beviljad räntekontokredit hos Riksgäldskontoret enligt regleringsbrev	500	500
	Anslagsmedel	-471	923
	Bidrag från annan statlig myndighet	<u>3 348</u>	<u>3 001</u>
	Summa behållning på räntekonto	2 877	3 924
	<i>varav</i> kortsiktigt likviditetsbehov	1 561	2 513
Not 10	Statskapital		
	Ingående balans	1 727	2 218
	Överföring från balanserad kapitalförändring		
	-avskrivningar avseende anläggningstillgångar finansierade med anslagsmedel	-805	-821
	Årets anskaffning av anläggningstillgångar	<u>1 301</u>	<u>330</u>
	Utgående balans	2 223	1 727
Not 11	Balanserad kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	<u>-1 308</u>	<u>-1 538</u>
	Summa	-1 308	-1 538
	Av årets kapitalförändring 2004 har -805 tkr förts till statskapital.		
Not 12	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	46	113
	Årets pensionskostnad	128	2
	Årets pensionsutbetalningar	<u>-76</u>	<u>-69</u>
	Utgående avsättning	98	46
Not 13	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 316	1 585
	Övriga upplupna kostnader	<u>333</u>	<u>237</u>
	Summa	1 649	1 822
Not 14	Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	3 348	3 001

Summa	3 348	3 001
--------------	--------------	--------------

Anslagsredovisning

Not 15 Nordiska Afrikainstitutet
Uo 07 08:03 ap 1

NAI får av tillgängliga medel på anslaget 2005 utbetala högst 13 514 tkr.

Finansieringsanalys	2005	2004
Not 16 Kostnader		
Kostnader enligt resultaträkningen	41 515	42 477
Avskrivningar	-901	-805
Avsättningar	-52	67
Kostnader	40 562	41 739

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2005	2004	2003	2002	2001
Låneram Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	500	500	300	1 000	1 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	112	132	211	248	180
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	900	900	900	550	550
Avgiftsintäkter	1 344 *	1 185	1 215	1 706	1 026
Anslagskredit					
Beviljad	0	367	171	327	327
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	0	0	150	95	244
varav in-tecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	49	45	42	41	39
Medelantalet anställda (st)	52	55	52	45	43
Driftkostnad per årsarbetskraft	829	926	867	810	776
Kapitalförändring					
Årets	-463	-574	-991	-1 509	-999
Balanserad	-1 308 **	-1 538	-1 368	-676	-739

* Intäkter från publikationsverksamheten uppgår till 795 tkr. Motsvarande beräknade avgifter enligt regleringsbrev år 2005 anges med 900 tkr.

** Av årets kapitalförändring år 2004 avser -805 tkr avskrivningar som förts till balansposten statskapital år 2005.